Kranjske sindikalne igre so vsako leto ena najmnožičnejših športnih in rekreativnih srečanj delovnih ljudi in občanov kranjske občine. Letošnje so bile v soboto in v nedeljo v Gozd Martuljku, na njih pa je sodelovalo nad 1000 članov sindikata. Prijavljenih jih je bilo še 400 več, vendar jih na tekmovanju ni bilo. Kljub temu so igre uspele, h čemur je prispevalo tudi lepo vreme. Prihodnje leto bodo na vrsti že 15. igre, kar potrjuje bogato tradicijo te prireditve. Več o igrah na športnih straneh — Foto: J. Košnjek

Leto XXXIV. Številka 8

GLAS

Kranj, torek, 3. 2. 1981

Cena: 7 din

Ustanovitelji: občinska konferenca SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Tržič – Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj – Glavni urednik Igor Slavec – Odgovorni urednik Andrej Žalar

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torkih in petkih.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Napredek le s skupnimi prizadevanji

Delovna skupina centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije je končala obisk v jeseniški občini na sestanku z občinskim političnim aktivom – Ocena vsebine pogovorov bo osnova za določno oblikovanje prihodnjih nalog komunistov

JESENICE – Pogovori v osnovnih organizacijah Zveze komunistov jeseniške osnovne šole one Čufar, temeljne organizacije Iskre na Blejski Dobravi, rajevne skupnosti Žirovnica, pravnih organov občinske kupščine in temeljne organizacije železarne Hladna valjarna ela so bili, kakor so ob koncu vodnevnega obiska v jeseniški bčini ocenili člani delovne ku ine centralnega komiteja KS, vsebinsko zelo bogati. liko razmer na raznih področjih dejavnosti je dopolnil še klepni sestanek z občinskim poličnim aktivom, kjer so se razen s širšo politično oceno seznanili z delovanjem občinske skupščine in osnovnimi gospodarskimi rezultati.

Tako kot Železarna daje utrip vsemu življenju v občini, je tod tudi izhodišče za ocenjevanje družbenopolitičnih razmer, je v uvodu pojasnil sekretar komiteja občinske konference ZKS Franc Kobentar. V največji delovni organizaciji je bilo namreč lani zaznati zaradi zunanjih in notranjih težav močno politično delovanje. Pomanjkanje surovin in neodgovorno delo posameznikov sta narušila tehnološko in delovno disciplino, ob tem pa je upadanje ravni osebnih dohodkov negativno vplivalo na razpoloženje delavcev. Razmere, prav tako glede razbitosti delovne organizacije, so se v drugem polletju zaradi skupne akcije družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov sicer izboljšale, še vedno pa motijo nekateri pereči problemi. Gre za zaostanek v razmišljanju o novih oblikah samoupravne organiziranosti, neuresničeno nagrajevanje po delu, ne dovolj mobilizacijsko obveščanje in še kaj.

Razmeram v občini ni v prid samovoljno ravnanje posameznikov, ki se ga odgovorni boje pretrgati, ukrepi pravosodnih organov na nepravilnosti pa so često prepočasni. Vodstveni delavci, zlasti v kovinsko predelovalni industriji, se premalo zavedajo potrebe po združevanju enakih dejavnosti. Tudi razvoj obrtne dejavnosti ni zadovoljiv. Te in druge neizpolnjene skupne naloge pa je moč oceniti kot prepočasno uresničevanje ukrepov za gospodarsko ustalitev.

Delovanje občinske skupščine, je naglasil predsednik Ivo Arzenšek, je v posameznih njenih zborih včasih videti formalno, vendar je znatno napredovalo. Treba bo le vsebinsko obogatiti seje zbora združenega dela in doseči usklajevanje določenih vprašanj v zboru krajevnih skupnosti. Bolj problematično je delo skupščin interesnih skupnosti, ki žive – tako kot kmetijsko-zemljiška skupnost, na primer – same zase in ne razumejo skupnih interesov. Tudi sodelovanje s krajevnimi skupnostmi, je med drugim ugotovil predsednik, ni vedno najtesneje. Nasprotja nastajajo posebno pri poseganju v prostor.

Pri uresničevanju ciljev v prejšnjem srednjeročnem obdobju so dosegli, kot je ocenil podredsednik izvršnega sveta Ivo Ščavničar, kljub številnim težavam tudi pozitivne rezultate. Tako so lani izboljšali sestavo v delitvi dohodka, pokrili več uvoza z izvozom in odpravili izgube v več kolektivih. Vendar, za izpolnitev zahtevno začrtanih bodočih nalog, ki so osnova nadalnjenega napredka, bo zares potrebno kar največje skupno prizadevanje.

Razpravo na aktivu so sklenile kritične misli o pripravah za prehod na usmerjeno izobraževanje ter pojasnila osnovnih usmeritev v delu sindikalne organizacije in Socialistične zveze. Vsebino vseh pogovorov bodo, kot je dejal vodja delovne skupine centralnega komiteja Bojan Klemenčič, temeljito ocenili, nato pa bodo komunisti v jeseniški občini oblikovali konkretne naloge za svojo prihodnjo dejavnost.

S. Saje

Kranj – Petindvajset let je minilo, odkar je 27. januarja 1956 Občinski ljudski odbor Kranj sprejel odločbo o ustanovitvi »Zavoda za stanovanjsko in komunalno gradnjo«. To je bil začetek današnje delovne organizacije Domplan Kranj, ki pa se je v tej četrtini stoletja večkrat preimenovala in dobivala iz leta v leto širše in pomembnejše naloge: 1964. se je reorganizirala v »Zavod za izgradnjo Kranja«, 1965. se je preimenovala v Podjetje za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo Kranj. 1973. je bil potrjen samoupravni sporazum, ki ga je podjetje sklenilo s Samoupravno stanovanjsko skupnostjo občine Kranj o opravljanju stanovanjskih opravil za skupnost in 1976. je bil pri Okrožnem gospodarskem sodišču v Ljubljani priglašen vpis organizacije združenega dela v sodni register z novim imenom: Podjetje Domplan Kranj z osnovno dejavnostjo urbanizem, stavbna zemljišča, investitorski inženiring in stanovanjsko poslovanje. Petindvajset let dela in življenja neke delovne organizacije, ki je dala Kranju povsem nov videz, storila ogromno za to, da so naši delovni ljudje dobili lepa, funkcionalna, zdrava stanovanja, da je Kranj danes urejeno, moderno mesto. V petek, 30. januarja so delavci Domplana praznovali svoj srebrni jubilej; zbrali so se na manjši slovesnosti v prostorih kranjske skupščine, kjer so o pomenu, delu in uspehih te delovne organizacije spregovorili predsednik delavskega sveta Andrej Golčman, dolgoletni direktor Ivo Miklavčič in predsednik kranjske skupščine Stane Božič. — Foto: D. Dolenc

Povezanost znanosti in gospodarstva

Spremembe na obeh straneh

Lani je bilo v škofjeloški občini prijavljenih 6 izumov in 88 tehničnih izboljšav. Ob tem, sicer samem po sebi razveseljivem podatku pa je treba priznati, da niti en patent od prijavljenih ni bil realiziran. Čudno je slišati, a vendar je res, da smo sposobni invetivnega dela, da pa je priprava dela in organizacija proizvodnje ter uvajanje novih dosežkov v delo, šibka točka. Zato znanstveni dosežki, novi programi in zahtevnejša tehnologija težko najdejo pot v proizvodne hale.

Povezanost znanosti z gospodarstvom je bila tudi rdeča nit četrtkove problemske konference o vlogi in nalogah slovenske znanosti, ki jo je pripravil CK ZKS. Osnovna ugotovitev je bila, da hodita znanost in gospodarstvo po dveh precej oddaljenih poteh in na prste bi lahko prešteli delovne organizacije, ki imajo s fakultetami ali drugimi znanstvenimi ustanovami sklenjene samoupravne sporazume o raziskavah določenih programov.

Vzrokov je nedvomno več, v glavnem pa bi jih lahko strnili v dve ugotovitvi. Na eni strani opažamo še vedno preveliko zaprtost znanstvenikov v ustanove in inštitucije, po drugi pa v delovnih organizacijah še vedno raje vidijo, da delo teče po ustaljenih postopkih in se zadovoljujejo z nizko produktivnostjo, ki jo omogočajo tudi visoke zaščitne carine. Če pa se že ogrejejo za novosti pa raje koristijo tujo — mnogokrat že zastarelo tehnologijo — ki pa je v celoti domišljena in v praksi preizkušena, domače znanje pa ostaja v predalih.

Svoje k temu dodaja slaba dohodkovna povezanost med raziskovalnimi in znanstvenimi ustanovami in gospodarstvom. Največkrat se namreč sredstva za znanstvene ustanove delijo mimo gospodarstva po številu delavcev v ustanovi in ne na osnovi programov oziroma znanstvenih dosežkov. Zato ne čutijo potrebe za povezovanje z gospodarstvom, pa tudi v gospodarstvu zato le težko vidijo v prispevku za raziskovalne skupnosti prispevek k boljšemu gospodarjenju in gledajo nanj kot davek.

Tudi razvojni oddelki v delovnih organizacijah so pogosto preveč zaprti vase in le v raziskave, medtem ko dela v proizvodnji, razen teoretično, skoraj ne poznajo. Zato svoje dosežke tako težko spravijo v proizvodne hale! Ni dovolj le zagovarjanje na obrtniško miselnost vodij proizvodnje, teba je iz proizvodnje izhajati in neposredno sodelovati tudi pri strojih. Le tako se ne bo več dogajalo, da bi izumi in tehnološke izboljšave obležale v predalih.

L. Bogataj

Za malo mesto veliko dejanje

ŠKOFJA LOKA, 31. JANUARJA – »Ambasadorji mladih, dobrodošli v Sloveniji, vrtu Evrope, kjer mlado in staro že stoletja vrisuje smučine. Prišli ste, da pokažete svoje mojstrstvo na smučinah Starega vrha,« je v uvodu in pozdravnem govoru sto sedemdesetim alpincem in alpinkam na devetem mladinskem prvenstvu v alpskih disciplinah iz devetnajstih držav Evrope in Kanade, dejal predsednik občinske skupščine Škofja Loka Viktor Žakelj.

In ti tekmovalci in tekmovalke, mladinci in mladinke, so vse štiri tekmovalne dni na starovrških smučiščih pokazali vse tisto kar dela alpsko smučanje privlačno. Na tisoče gledalcev se je lahko na svoje oči v prekrasnem sončnem vremenu in ob odlično pripravljenih progah za vse tri discipline in obe konkurenci v to prepričalo. Mladi so pokazali tako tehnično smučarsko znanje, da se ni treba bati, da ne bi nasledili današnjih svetovnih mojstrov smukov, veleslalomskih vratic in slalomskih kolov. Ni šlo samo za zgolj tekmovalni značaj. Čeprav se nešteto mladih tekmovalcev in tekmovalk, ki so na tem prvenstvu nastopali, že dobro pozna med seboj, so v teh dneh še bolj učvrstili svoje prijateljstvo. In še nekaj so spoznali. Tu v hribovitem Balkanu so spoznali, da smo Jugoslovani svobodoljubni ljudje, ki živimo odprto in gremo po Titovi že načrtovani poti.

Nadaljevanje na 8. str.

PO JUGOSLAVIJI

Romunsko-jugoslovansko srečanje

V nedeljo dopoldne je v Temišvar v Romuniji prispel predsednik predsedstva SFRJ Cvijetin Mijatović, ki ga na obisku v sosednji državi spremljata tudi član predsedstva Zveze komunistov Jugoslavije Stane Dolanc in zvezni sekretar za zunanje zadeve Josip Vrhovec. Jugoslovanske goste je sprejel predsednik socialistične republike Romunije in generalni sekretar romunske komunistične partije Nicolae Ceausescu. Predstavniki naše države in Romunije se pogovarjajo o odnosih med državama in aktualnih mednarodnih dogodkih.

Posojilo za stabilizacijo

Odbor izvršnih direktorjev mednarodnega monetarnega sklada v Washingtonu je soglasno sprejel predlog, po katerem bo Jugoslavija lahko v naslednjih treh letih lahko dobila posojilo okoli 2,2 milijarde dolarjev z običajno ugodno obrestno mero. Ta sredstva predstavljajo plačilno-bilančno podporo naši državi za uresničevanje programa stabilizacije, ki so ga strokovnjaki sklada najprej proučili in imajo o njem dobro mnenje. Kot se je izvedelo, je bilo med razpravo na seji odbora izvršnih direktorjev tega sklada posebej poudarjeno, da Jugoslavija že vrsto let zelo dobro sodeluje s to mednarodno finančno institucijo. Poudarjeno je bilo tudi, da je politika stabilizacije pri nas učinkovito vgrajena v petletni program razvoja jugoslovanskega gospodarstva.

Obisk na Kosovu

Delegacija slovenskih sindikatov, ki jo je vodil predsednik Vinko Hafner, je končala obisk na Kosovu. Obiskali so več kosovskih občin in delovnih kolektivov. Ugotovili so, da je možnosti za nadaljnje širjenje sodelovanja s kosovskimi občinami še veliko, za kar se zanimata obe strani. Poudarili so, da mora sedanje in prihodnje sodelovanje med kosovskimi in slovenskimi delovnimi organizacijami sloneti na dohodkovnem povezovanju ter skupnih interesov.

Iz Niša več TV

Zaradi vse večjega povpraševanja na domačem trgu je tovarna televizorjev EI NIŠ sklenila, da bo letos izdelala 105.000 barvnih televizorjev, kar je za 65 odstotkov več kot lani. Proizvodnjo črnobelih televizorjev pa bodo zmanjšali za 7 odstotkov. Skoraj polovico barvnih televizorjev bodo izvozili.

Kompenzacije za jamski premog

Skupščina Kosova je obravnavala zakonski predlog o kompenzaciji dela cene za premog v rudnikih z jamskim kopom v pokrajini. S tem zakonom predlagajo, da bi vsako tono premoga kompenzirali s 16,7 odstotka cene. Na Kosovu imajo samo en tovrstni premogovik in sicer Muhadžer Babuš blizu Ljipljana.

Poenostavljen postopek

Na Hrvatskem bodo poenostavili in pospešili postopek za pridobivanje gradbenih dovoljenj. To napoveduje osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o izgradnji objektov. Po tem dokumentu bo namesto dosedanjih 10 potrdil in soglasij za izdajo gradbenega dovoljenja treba predložiti samo tri.

JESENICE

Danes, 3. februarja, ob 10. uri bo seja izvršnega sveta jeseniške občinske skupščine. Na njej bodo obravnavali osnutek samoupravnega sporazuma za ustanovitev medobčinske zdravstvene skupnosti v Kranju, zasnovo gradiva za prostorski del dolgoročnega družbenega plana občine in urbanistični program občine Jesenice ter osnutek odloka o potrditvi urbanističnega načrta za mesto Jesenice. Med drugim bodo razpravljali tudi o predlogu novih cen za prevoze v mestnem potniškem prometu pa problematiki dvolastnikov in agrarne skupnosti v krajevni skupnosti Rateče-Planica. (S)

KRANJ

Sekretar komiteja občinske konference ZKS Kranj Jože Kavčič je sklical za petek, 6. februarja ob osmi uri 83. sejo komiteja občinske konference ZKS. Ta seja komiteja bo izredno pomembna, saj bodo na njej obravnavali poročilo o delu občinske konference ZKS in njenih organov v preteklem letu, prav tako pa bo govora tudi o letošnjem delovnem programu konference in njenih organov.

-jk

RADOVLJICA

V četrtek, 5. februarja, bo redna seja občinske konference ZKS Radovljica, na kateri bodo spregovorili o oceni sprejemanja srednjeročnega programa 1980 do 1985 in pripravi za sprejem planskih dokumentov za leto 1981 v občini Radovljica, o pripravah na programsko-volilno konferenco ter potrdili finančni načrt za lani. Obenem bodo sprejeli tudi finančni načrt za leto 1981 ter razpravljali o nekaterih drugih vprašanjih.

D.S.

ŠK. LOKA

V četrtek, ob 16. uri bo 13. seja občinskega sveta Zveze sindikatov Škofja Loka. Predsednik Janez Thaler predlaga za dnevni red oceno javnih razprav o osnutkih amandmajev k ustavi SRS in dopolnilih statuta občine Škofja Loka, obravnavo in sprejem programa dela občinskega sveta in še nekatere druge zadeve.

V petek, ob 12. uri bo 22. seja predsedstva občinske konference SZDL Škofja Loka. Obravnavali bodo družbeni dogovor o skupnosti za cene občine Škofja Loka, srednjeročni program ČP Glas in osnutke dokumentov za ustanovitev lokalne radijske postaje v Škofji Loki.

Sporazumi sprejeti

V radovljiški občini so z večino glasov sprejeli samoupravne sporazume o temeljih planov samoupravnih interesnih skupnosti — Pozornost naložbam

Radovljica — Že decembra lani so v občini temeljito spregovorili o predlogih samoupravnih sporazumov o temeljih planov samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti in materialne proizvodnje za naslednje srednjeročno obdobje, ki so jih pripravile samoupravne interesne skupnosti v občini in v republiki. Delo je potekalo v okviru dogovorjenih rokov in tako so pripravili paket povzetkov samoupravnih sporazumov o temeljih planov interesnih skupnosti. Tako so skupaj predstavili vse sporazume in tako kar najbolj racionalizirali javne razprave. O povzetkih so spregovorili vsi nosilci planiranja v prvih dneh decembra lani.

Vendar pa je pri tem prihajalo do nekaterih težav, saj so nekatere samoupravne interesne skupnosti pozneje naknadno vnesle nekaj sprememb. Nekatere obveznosti na področju samoupravnih interesnih skupnosti materialne proizvodnje niso bile dovolj konkretno opredeljene in tako neuporabne, nekatere samoupravne interesne skupnosti pa so z objavo dokumentov precej zamujale. Področje združevanja sredstev za razširjeno reprodukcijo v interesnih skupnostih materialne proizvodnje so predstavili kot še neusklajeno glede na možnosti združenega dela, zato so strokovne službe še posebej pozorno morale opredeljevati te obveznosti. V pripravo povzetkov se ni vključila območna vodna skupnost, ker je predlog samoupravnega sporazuma sprejela kasneje.

Ob koncu lanskega leta je sprejelo sporazume interesnih skupnosti o temeljih planov okoli 74 odstotkov delavcev in so tako lahko sprejeli ugotovitvene sklepe v skupščinah interesnih skupnosti ter ustrezne odloke. Januarja je bilo stanje še boljše in so tako samoupravne sporazume sprejeli z veliko večino zaposleni delavci v delovnih in temeljnih organizacijah združenega dela. Samoupravnih sporazumov pa niso obravnavali ali sprejeli v dogovorjenih rokih v KŽK Kranj — temeljna organizacija Kooperacija Radovljica, v Klavnici in mesariji Bohinjska Bistrica, v UKO Kropa, v Salonu Nada Radovljica in v Knjižnici Antona Tomaža Linharta v Radovljici. Samoupravne sporazume — tako ugotavlja komite za družbeno planiranje in gospodarstvo — interesnih skupnosti družbenih dejavnosti so sprejeli brez pridržkov, kar kaže na precejšnjo usklajenost, medtem ko so bili samoupravni sporazumi interesnih skupnosti materialne proizvodnje na republiški ravni praviloma sprejeti s pridržkom, da jih je treba uskladiti na področju naložb tako, da bodo usklajeni z materialnimi možnostmi.

D. Sedej

Obveznosti izvršnega sveta

Kranj — Da bo zagotovil dosledno uresničevanje resolucije o politiki izvajanja letošnjega družbenega plana kranjske občine in usklajenost v delovanju svojih organov in drugih teles, je izvršni svet kranjske občinske skupščine sprejel program aktivnosti pri uresničevanju resolucijskih nalog. Program vsebuje odgovorne za uresničitev posameznih nalog in roke, kdaj morajo biti naloge uresničene. Naloge izvršnega sveta so razdeljene na več področij. V prvem so obveznosti pri uveljavljanju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov, v drugem obveznosti pri stabilizaciji gospodarstva, ustvarjanju dohodka ter njegovem razporejanju, v tretjem obveznosti pri ekonomskih odnosih s tujino, četrta skupina naloga pa posega na področje zaposlovanja. Peta skupina obveznosti izvršnega sveta sega k problematiki preskrbe in politike cen, samostojno pa je tudi področje splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite. Izvršni svet pa bo prav tako sprotno spremljal in ocenjeval problematiko družbenega planiranja in drugih razvojnih nalog.

-jk

Programsko volilna konferenca

Radovljica — V radovljiški občini se že pripravljajo na programsko-volilno konferenco, ki bo marca letos. Na konferenci bodo ocenili organiziranost Zveze komunistov in usposobljenost ter odgovornost članstva pri delu v organizacijah združenega dela in v krajevnih skupnostih, v samoupravnih in družbenopolitičnih organizacijah ter v skupščinskih delegacijah.

Pri programih aktivnosti Zveze komunistov bodo izhajali iz stališč in sklepov zadnjih sej CK ZKS in CK ZKJ ter njenih predsedstev ter opredelili odgovornost za uresničevanje politike stabilizacije ter utrjevanje samoupravnega položaja delavcev v združenem delu. Ovrednotili bodo tudi delo občinske konference ZKS in njenih organov v zadnjem obdobju, pri tem pa posebej poudarili vlogo, ki so jo imeli člani občinske konference ZKS kot vezni člani med osnovnimi organizacijami ZK in občinsko konferenco ZKS.

Na programsko-volilni konferenci bodo delegati iz osnovnih organizacij ZK spregovorili o delu komunistov in o problemih, ki se še pojavljajo v posameznih okoljih.

D. S.

Slovenci na Koroškem

Oprostilna sodba razburja

Pred porotnim sodiščem v Celovcu sta bila oproščena sin in hčerka nekdanjega nacističnega gaulaiterja Rainerja, čeprav sta kršila zakon o prepovedi delovanja v nacističnem smislu — Sindikalisti se zavzemajo za pravice Slovencev — Zanikanje pristojnosti slovenskih organizacij

CELOVEC — Slovenski informacijski in dokumentacijski center, SINDOK imenovan, ki posreduje koroškim, avstrijskim in našim sredstvom javnega obveščanja poročila o delu in življenju Slovencev na Koroškem, je tokrat posredoval nekaj zanimivih vesti o dogajanjih na Koroškem.

Uvodoma velja zapisati nekaj besed o dogodku pred porotnim sodiščem v Celovcu. Le-to je izreklo oprostitev hčerki in sinu nekdanjega nacističnega gaulaiterja za Koroško Friedricha Rainerja inž. Friderichu Rainerju in Eriki Hannesschläger. Državni tožilec ju je obtožil »rehabilitacije in glorifikacije nacističnega režima«. Skušala sta namreč rehabilitirati svojega očeta in ga hotela oprati krivde sodelovanja pri umorih Židov v tržaški Rižarni. Vodji židovskega dokumentacijskega centra na Dunaju Simona Wiesenthala in okrog 60 svojim somišljenikom sta posredovala pismo, v katerem sta zagovarjala Hitlerjevo strahovlado in jo poviševala, ker je preprečila prizadevanja svetovnega židovstva za prevlado nad svetom. Zanikala sta množično uničevanje Hebrejcev in tajila genocidno politiko nacistov. Sin gaulaiterja je razpečaval tudi temu primerno literaturo. Po sodbi tožilca so takšna dejanja v nasprotju z zakonom, ki prepoveduje delovanje v nacističnem smislu. Delovanje Rainerjevih je vzbudilo v Avstriji veliko ogorčenje, ki pa ni bilo nič manjše ob novici, da je porotno sodišče izreklo oprostilno sodbo v strogo zastraženem poslopju. O nadaljnjem postopku mora sedaj odločati avstrijsko vrhovno sodišče.

V koroškem sindikalnem gibanju so vedno glasnejše zahteve po uveljavitvi pravic slovenske narodnostne skupnosti in dvojezičnosti v sindikalnem gibanju. Oblikovana je bila iniciativna skupina, ki jo je že sprejel predsednik koroškega deželnega vodstva avstrijske sindikalne zveze in namestnik deželnega glavarja Erwin Frühbauer. Iniciativna skupina meni, da slovenščina ne sme biti omejena le na dom, dvorišče in hlev, ampak se mora uveljaviti v svetu delavstva. Sindikalna zveza mora pri tem pomagati. Predsednik sindikalne zveze je dejal, da bodo sindikati vedno zoper diskriminacijo. Zahteve po ohranitvi slovenščine so upravičene, vendar pa sindikalna zveza lahko usmerja politiko le na osnovi večina, vendar pa morajo biti tudi manjšini zagotovljene pravice.

Glavni tajnik zveze slovenskih organizacij na Koroškem inž. Feliks Wieser je v slovenski oddaji celovškega radia dejal, da sta obe slovenski organizaciji (Zveza slovenskih organizacij in Narodni svet) v Avstriji in v tujini priznani kot legitimni zastopnici slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem. Vsako tajenje tega je oddaljevanje od problemov skupnosti in ne koristi odnosom med večinskim in manjšinskim narodom. S tem je Wieser odgovoril deželnemu glavarju Wagnerju, ki je v pogovoru za celovški radio dejal, da bo le vstop v manjšinski sosvete legaliziral obe organizaciji. Wieser je dejal, da so takšne izjave neodgovorne in ne prispevajo k razvoju dobrososedskih odnosov. Koroške stranke se morajo zavedati, da si ne morejo izbirati predstavnikov slovenske narodnostne skupnsti po mili volji. Kolegij koroške deželne vlade, sporoča SINDOK, je sklenil pripraviti pogovore med zastopniki strank in obema slovenskima organizacijama, ki pa bo samo neformalen, saj je za izpolnitev pogodbe pristojna zvezna vlada.

J. Košnjek

Turistični dinar se izgublja

Tržič — Ko so turistični delavci Gorenjske na delovnem sestanku spregovorili o problemih in težavah turističnih društev, so se najdalj najbolj odločno zavzeli za smotrno uporabo turistične takse.

Turistično takso naj bi namenili za vse tiste dobrine v kraju, ki gostu ni mogoče posamično zaračunavati, a so še kako nujno potrebne za dobro počutje in razvedrilo. Vsekakor naj bi z denarjem turistične takse, ki naj bi jo dosledno prejemala turistična društva, poskrbeli za učinkovito propagando, za informiranje, za pestre turistične prireditve, za izobraževanje in usposabljanje turističnih delavcev in vseh krajanov, ki živijo v turističnem kraju. Pri nas pa smo — a ne le na Gorenjskem — turistično takso kot prihodek občinskih proračunov razvrednotili tako, da se je izgubljala in se še vedno izgublja v različne pomene in namene.

Po približnih računih je bilo pred dvema letoma v Jugoslaviji turistične takse za 320 milijonov dinarjev, samo na Hrvatskem za 2 milijonov dinarjev ali na območju Reke za 90 milijonov dinarjev. V Gorenjskem smo ustvarili za okoli 10 in pol milijonov dinarjev taks, uporabljali pa sila različno po posameznih občinah. Samo na turistično razvitem hrvatskem območju je odhajala taksa po 29 različnih poti — celo za gradnjo zdravstvenega doma. Turistična taksa pa ima vendarle svoj pomen in namen in naj bi bila izključno namenjena nujnemu delu turističnih društev, ki opravljajo v našem turizmu in gostinstvu pomembno poslanstvo — veliko bolj pomembno kot so pripravljeni včasih priznati.

Prav zato si turistični delavci v okviru svojih turističnih društev, še posebej v okviru gorenjske turistične zveze prizadevajo že nekaj let, da bi takso po posameznih občinah razdelili kar najbolj pravično in po določenih kriterijih. Ko so opozarjali, da se taksa marsikje izgublja, ko nekatere občinske skupščine nadvse širokogrudno odstopile taksne krajevnim skupnostim in preko njih turističnim društvom, a vendar ponekje le zato, ker se je proračun moral znižati in tako prihodki zmanjšati. Pri vsem tem pa vendarle ne gre za praktično računarstvo, temveč zato, da bi morali v prihodnje po določenem sistemu urediti nedvomno perečo problematiko turistične takse.

Zato bi v prihodnje veljalo, da se bodo morali uskladiti predvsem občinski programi in programi turističnih društev, uskladiti kriterije za dodeljevanje turistične takse in le ob selekciji namenov bi se taksa lahko odločili, komu sodi turistična taksa. Razmišljati bodo morali tudi o tem, kakšen prihodek naj bi bila deležna tista turistična društva, ki nimajo turistične takse in sploh premalo sredstev za svoje delo. Nasploh pa bi morale imeti posamezne gorenjske občinske skupščine izdatno več posluha do materialnih možnosti turističnih društev in njihovih delovnih pogojev, saj ta društva slonijo že desetletja in desetletja na prostovoljnem in čistem amaterskem delu turistični zanesenjakov, ki skrbijo za turistični razvoj posameznih krajev mnogo znatno bolj kot tiste delovne turistične organizacije, ki razpolagajo z izdatnimi sredstvi.

D. Sedej

Ob problemski konferenci o znanosti

Raziskovalec mora poznati tudi delo ob stroju

V četrtek je bila v Ljubljani problemska konferenca o vlogi in nalogah slovenske znanosti, ki jo je pripravil CK ZKS z namenom, da bi v okviru zveze komunistov ocenili dosedanji razvoj znanstveno-raziskovalne dejavnosti, se soočili s problemi in težavami, ki nastajajo na tem področju in se dogovorili za uspešnejše vključevanje znanosti v ose tokove družbenoekonomskega razvoja.

Kot delegat škofjeloške občinske konference ZKS se je konference udeležil **diplomirani inženir lesarstva in raziskovalni sodelavec v LTH – TOZD Zavod za ogrevanje in klimatizacijo Tomislav Čop.**

»Menim, da je raziskovalec lahko uspešen le, če izhaja iz prakse. Le tako lahko poveže raziskovalno delo z proizvodnjo, saj le, če pozna proizvodnjo, če je tudi sam poskusil fizično delo, lahko preceni, kakšni rezultati so primerni. Zato menim, da diplomanti po končanem študiju nikakor ne bi smeli ostajati na fakulteti in tam študirati naprej do magisterija ali doktorata, temveč bi bilo potrebno študij zastaviti tako, da bi takšen naslov lahko dosegli le z prakse. Če bi ravnali tako, bi najbrž laže našli ključ povezovanja znanosti z gospodarstvom, kar je bila v bistvu tudi ‚rdeča nit' problemske konference,« je odgovoril na vprašanje, kaj meni o pospeševanju uporabe znanstvenih dosežkov v proizvodnji in nadaljeval:

»Seveda pa je pogoj za dobro delo tudi nagrajevanje in to v pozitivnem in negativnem smislu. Osebni dohodek raziskovalca naj bi bil deljen na osnovi njegovih uspehov. Če bi naredil raziskavo in jo uspešno prenesel v prakso, naj bi bil tudi ustrezno nagrajen. Nikakor pa naj ne bi podpirali oziroma plačevali le naslovov. To velja enako za posameznike, kot za organizacije.

Bil sem delegat v posebni raziskovalni skupnosti lesarstva, na seji, ko so se delila sredstva za posamezne dejavnosti. Naš inštitut, ki opravlja dokaj pomembne raziskave na področju lesne industrije, je želel dobiti sredstva za uresničevanje programa. Vendar enostavno nismo prišli zraven, ker so bila sredstva že naprej razdeljena, vendar ne za programe, temveč za »socialni« obstoj institutov in raziskovalnih organizacij, ne glede na to, kaj bodo dale od sebe.«

»Kako se financira raziskovalno delo v okviru vaše delovne organizacije?«

»Pri nas je to kar dobro urejeno. Jaz na primer, delam raziskave pri sušenju lesa in v bistvu ‚sam sebe živim'. Delamo namreč usluge porabnikom in hkrati delamo raziskave. V bistvu bi se večino raziskav dalo financirati na ta način.«

»Kakšne imate izkušnje pri povezovanju svojih raziskav s proizvodnjo?«

»Še enkrat poudarjam, da mora vsak raziskovalec dobro poznati proizvodnjo. Le tako lahko s svojim delom dokaže, da je novost boljša in utečenih postopkov. Če mojstru ali vodji proizvodnje pomoliš le papir, jasno, da naletiš na odpor. Torej, če želim delati uspešno, moram biti v proizvodnji in moram poprijeti tudi z rokami, če je to potrebno.«

»Veliko je govora o inovacijski dejavnosti, ki dobiva vedno večji pomen. Velikokrat pa se ob tem dogaja, da mora inovator šele na sodišču priboriti nagrado, ki mu pripada.«

»Vsak naj bi bil plačan po delu, ki ga opravi. To je izhodišče. Vendar pa je razlika v tem, če delavec-strokovnjak v okviru rednih delovnih dolžnosti opravi raziskovalno nalogo in s tem doseže tudi neke prihranke. Za to delo, menim, dobiva osebni dohodek. Vprašanje je seveda, če je ta primeren. Nedvomno pa je treba nagraditi nekaj, kar nekdo razišče mimo svojih zadolžitev, kar predstavlja izreden dosežek in velik prihranek, nov patent. Še posebej to velja za delavce v neposredni proizvodnji, ki svoj osebni dohodek prejemajo za utečene postopke in ne za raziskave.«

L. Bogataj

Ohranjati rodovitno zemljo

V tržiški občini spoštujejo plodno kmečko zemljo in jo s pametno zemljiško politiko varujejo pred pozidavanjem – Manjka pa konkreten program, kam vložiti denar od odškodnin zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč in gozda

Tržič – Večina Slovencev se je v preteklih desetletjih do rodovitne kmečke zemlje obnašala prav po mačehovsko. Na njej so gradili velike tovarne, stanovanjska naselja in podobne stvari, ker je bilo pač najceneje in najbolj pri roki.

Šele v zadnjem času, ko smo doumeli, da bomo morali doma pridelati čim več hrane, so se nam odprle oči; dobre zemlje ni na pretek. Kar naenkrt smo jo začeli spoštovati, v praksi, žal, povsod še ne, in celo namenjati denar za izboljšanje slabe. Po tolikih napakah!

Plod novih usmeritev je tudi pobuda republiške zveze kmetijskih zemljiških skupnosti o poenotenju meril za odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč in gozda. Te se zdaj od občine do občine zelo razlikujejo; gibljejo se med 19 in 90 dinarji za kvadratni meter, odvisno seveda tudi od kvalitete zemlje. Zveza predlaga enotna merila, ki bi smela glede na razvitost neke občine in na njene razvojne potrebe odstopati največ za dvajset odstotkov.

Merila bodo predvidoma veljala do sprejetja zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o kmetijskih zemljiščih, ki mu bodo sledila u klajevanja v skupnosti slovenskih občin ter dogovor o merilih in osnovah za določanje odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč.

V tržiški občini so s primernimi odškodninami, predvsem pa s pametno zemljiško politiko, že doslej uspevali brzdati apetite po plodnih kmetijskih površinah in usmerjali investitorje na manj vredne. Zaradi novih republiških meril pri njih usklajevanje torej ne bo potrebno, dokler ne bo sprejet enoten dogovor, ki bo obvezoval vse slovenske občine.

Ob tem pa se poraja drugo vprašanje; čemú naj denar, zbran z odškodninami, namenijo. Znano je, da mora biti usmerjen v pridobivanje in usposabljanje kmetijskih površin in njihovo organiziranje v strnjene komplekse, na katerih je mogoče kmetijsko mehanizacijo čim bolje izkoristiti in poceniti stroške pridelovanja.

Splošna usmeritev je torej podana, kam vložiti denar, pa je najbrž vprašanje, ki ga bo morala vsaka občina rešiti sama. Žalostno je, da v tržiški konkretnega programa še nimajo, da denar leži neizkoriščen pri kmetijski zemljiški skupnosti – tako so povedali v izvršnem svetu – in izgublja vrednost, po drugi strani pa je še veliko bolj razdrobljenih in planinskih pašnikov zaraščenih.

H. Jelovčan

Naložbeni programi v predalih

Tržiški komunisti obsojajo nepopolno in nepravočasno pripravo naložbenih programov združenega dela, ki zato ne pridejo skozi gosto bančno sito – Zahtevajo zaostritev odgovornosti

TRŽIČ – Tržičani so lani za uresničitev svojih naložbenih programov dobili približno 25 milijonov dinarjev kredita. Letos pa pričakujejo skoraj šestkrat več, 142 milijonov, kar pomeni, da bi morala banka prispevati komaj polovico denarja. Do konca minulega leta so namreč prijavili naložbe v vrednosti 341 milijonov dinarjev.

Ljubljanska banka, Temeljna banka Gorenjske bo letos za kreditiranje naložb namenila približno 960 milijonov din. Večino denarja je že razporejenega, tako da bo za nove ostalo le še okrog 58 milijonov. To seveda pomeni, da bo selekcija izjemno stroga, da bodo kreditirani le tisti programi, ki bodo naložbena merila najbolj presegali.

Žal pa v obdobju, ko se oblikuje bančna poslovna politika za naslednje leto, torej najkasneje decembra, nobena tržiška delovna organizacija ni predložila dopolnega investicijskega programa. Na sploh velja, da je pristop k pravočasnemu in natančnemu planiranju v tržiški občini prej naključje kot pravilo, kar je tudi eden od razlogov, zakaj je delež koriščenja kreditov za nove naložbe v Tržiču glede na akumulacijsko sposobnost in prispevek združenega dela v banki, dokaj skromen. Zaradi tega je marsikateri program že obležal v predalu, marsikatera organizacija pa si je zaprla pot k hitrejšemu razvoju.

Iz prijavljenih naložb je razvidno, da večina letos še ne bo prinesla bistvenega povečanja dohodka oziroma preusmeritve proizvodnje v dohodkovno bolj donosno. Največ možnosti za uresničitev ima program Lepenke, ki je bil izdelan že lani, in Tika, ki s pomočjo mednarodnega kredita za pospeševanje razvoja malega gospodarstva načrtuje nove prostore na Mlaki.

Izredno zanimiv je tudi načrt Bombažne predilnice in tkalnice, vendar bo glavni projekt za proizvodnjo steklenih vlaken nared šele konec marca. Tedaj bo za kredit verjetno že prepozno. Počakati bo treba do prihodnega leta, podobno kot najbrž tudi v Zlitu, Peku in še kje.

Ko so v četrtek tržiški komunisti obravnavali letošnjo investicijsko problematiko, se niso mogli izogniti kritiki združenemu delu zaradi nepravočasnega in nepopolnega načrtovanja, spreminjanja namembnosti naložbenih programov ter neupoštevanja kreditnih meril. Menili so, da bi morali v občinski resoluciji to področje določneje opredeliti z nalogami in roki osnovnih nosilcev planiranja ter zaostriti njihovo odgovornost.

Do konca marca bo izvršni svet skupščine občine Tržič izdelal vrstni red naložb po merilu za pridobitev bančnega posojila, ki bo osnova za usklajevanje v občini in pokrajini. Brez popolnih investicijskih programov naloga nikakor ne bo lahka.

H. Jelovčan

Mnogi se še niso vključili

Kranj – Kranjska občinska skupščina je sprejela osnutek svojega letošnjega programa dela, ki za zdaj vsebuje okrog 100 zadev, ki naj bi bile letos na dnevnih redih zborovih zasedanj. Predlagatelji osnutka in skupščina menijo, da osnutek programa še zdaleč ni popoln, saj je dokument za zdaj še vedno preveč zbir zadev, ki so jih za obravnavo predlagali upravni organi, strokovne službe in nekatere skupnosti. Zato bo treba v javni razpravi, ki se je začela, osnutku programa še marsikaj dodati, da bo resnično vodilo družbenopolitične in samoupravne aktivnosti v občini. Osnutek programa morajo dopolniti delegacije s problematiko iz svoje sredine, samoupravne in druge skupnosti ter družbenopolitične organizacije. Če bo razprava odločila, bo treba nekatere stvari iz programa črtati in jih dopolniti z novimi. Skupščina je sklenila, da bo februarja obravnavala predlog programa, ki ga mora pripripraviti posebni koordinacijski odbor.

-jk

Jezikovno razsodišče (9)

Slovenska besedila pri izdelkih iz drugih republik

Med pomanjkljivimi, ‚slovenskimi' besedili, ki jih tovarne iz drugih republik prilagajo svojim izdelkom, zbuja zadnji čas pozornost in jezo zlasti »Garancija kakovosti«, ki jo raznim svojim izdelkom prilaga tozd KANDIT iz Osijeka. Naše razsodišče je dobilo listek od petih dopisnikov, tednik »7 dni« za svojo jezikovno rubriko od treh, in podobno je moralo biti še kje. Tovarno je zaradi tega listka že grajal »Ljubljanski dnevnik«. Naš dopisnik Z. C. iz Ljubljane meni, da gre za »višek nemarnosti, sramoto in nespoštovanje tujega jezika«.

KANDIT za takšno besedilo gotovo zasluži grajo, žal pa je le eden izmed številnih. Tekstilno-kemično podjetje VELURFLOK iz Skopja recimo prilaga svojim pregrinjalom takšnole ‚slovensko' besedilo:

»Naimenovanje MIMOZA. Artikal Pregrinjalo. Dolžina sm. 130. Širina sm. 70. Teža gr./kom. 455. Surovinski sestav: . . . Navodilo za održavanje: Pranje: pri t. 40 stopin C svim sredstvami za pranje brez drgnjenja. Likanje: ni dozvoljeno. Lahko se četka. Kemisko čiščenje: ročno, z benzinom i perhloretinom. Podleži na JUS. A test br. 15369. Kontrola«

Marsikdo bi bil do takih spačkov prizanesljiv, češ da je že dosti, da se drugod sploh trudijo s prevajanjem besedil v slovenščino. Vendar naš zgled kaže, da delajo to dostikrat brez prave volje in brez prizadevanja, da bi dobili **zares slovensko besedilo**. Tako si najdejo za prevajanje koga, ki misli, da zna slovensko, sami pa njegovega ‚izdelka' tudi ne morejo oceniti. Dokler ne bodo nadzorstva nad takimi besedili določili ustreznejši zakonski predpisi, bomo iz drugih republik še naprej dobivali jezikovne mešanice, ki bodo Slovence jezile, ker bodo nerazumljive ali ker bodo pačile slovenščino.

Razsodišče vabi vse posameznike, društva, ustanove in organizacije, ki jim skrb za slovenski jezik ni tuja, naj predloge in pobude za boljše jezikovno izražanje pošljejo na naslov: Sekcija za slovenščino v javnosti, Jezikovno razsodišče, RK SZDL Slovenije, 61000 Ljubljana, Komenskega 7.

Dober slovenski jezik naj bo naša skupna skrb!

Skupna skrb za Veliko planino

Skupščina Interesne skupnosti RTC Velika planina ocenila dosedanje delo in potrdila izhodišča razvoja tega rekreacijsko turističnega središča – Povezava s Krvavcem postaja vse bolj realna možnost

Kamnik – Na svoji drugi seji so se v petek, 30. januarja, zbrali delegati skupščine Interesne skupnosti RTC Velika planina, ki ima danes 32 članic, pregledali dosedanje delo, sprejeli letošnji program in potrdili izhodišča nadaljnjega razvoja tega spet vse bolj privlačnega rekreacijskega turističnega središča, ki bodo osnova za novelacijo urbanističnega načrta Velika planina.

Vsekakor lahko rečemo, da se delo dobre pol leta stare Interesne skupnosti že krepko pozna. Smučanje na Veliki planini je letos privlačnejše. Popravljene so vse žičniške naprave, preurejeno je smučišče, le z gostinsko ponudbo obiskovalci še niso povsem zadovoljni. Postorili so najnujnejše, kar se je pač dalo storiti v kratkem času in po letih ostrih kritik smo prvič slišali pohvale na račun izvajalca, Sap-Viatorjevega tozda Hoteli in žičnice Kamnik. Interesna skupnost, katere gonilna sila sta nedvomno predsednik njene skupščine Albin Vengust in predsednik izvršnega odbora Franc Jeras, pa je v tem času izoblikovala natančna izhodišča nadaljnjega razvoja Velike planine ter utrdila vlogo interesne skupnosti, ki mora biti središče dogovarjanja, kako prostor Velike planine lahko vsi njeni uporabniki koristijo. Istočasno pa je seveda tudi mesto za zbiranje denarja, toda le za izgradnjo infrastrukture na planini oziroma za vlaganje v zemljišča.

Rekreacijsko turistični center Velika planina torej niso zgolj njene tehnične naprave, temveč je to prostor, ki zaobjema tudi sosednje planine. Interesna skupnost pa mora bedeti nad usklajenimi posegi v ta prostor, da na primer gostinci, žičničarji, gozdarji, pa pašna skupnost ne bodo delali drug mimo drugega, kajti le skupna skrb bo zgradila privlačno rekreacijsko središče, ki bo ohranilo vsa naravna bogastva. Tako bodo izhodišča nadaljnjega razvoja Velike planine, ki jih je pripravila posebna komisija, pretresli vsi uporabniki tega prostora.

Letošnji program dela pa obsega povsem konkretne naloge. Zatrasili bodo smučišča od Zelenega roba do Šimnovca, na katerem so zemeljska dela že opravili. Velika planina bo letos dobila cestno povezavo, stabilno komunikacijo z dolino. V vzhodne strani bo pripeljala na rob planine, na višino 1.300 metrov. Uredili bodo traktorsko pot na platoju planine. Naročena je že izdelava dokumentacije za elektrifikacijo planine, kakor tudi za preureditev penziona Šimnovec in gostišča na Zelenem robu s trgovino. Uredili bodo najmanj eno tekaško progo.

Vse bolj realna možnost pa postaja povezava Velike planine in Krvavca. Konurenca med obema rekreacijsko turističnima centroma enostavno ne more biti, saj danes še zdaleč ne, pa tudi če bi bila povsem dograjena, ne moreta pokriti širšega ljubljanskega prostora po rekreaciji. Krvavec bo z zgraditvijo žičniške naprave na Veliki Zvoh in kasneje še na Kalški greben segel takorekoč že na kamniško področje. Dogovarjanja bo treba torej vse več in prva povezava je ustanovitev posebnega odbora, v katerem so po trije predstavniki vsake interesne skupnosti.

M. Volčjak

Kranjska skupščina zasedala

Kranj – Delegati kranjske občinske skupščine so se v sredo popoldne zbrali na ločenih zasedanjih zborov. Sprejeli so predlog resolucije o izvajanju letošnjega družbenega plana kranjske občine, prav tako pa tudi program aktivnosti izvršnega sveta za uresničevanje resolucijskih nalog. Resolucija, sprejeta v sredo, ima številne elemente stabilizacijskega ponašanja tako v gospodarstvu kot pri družbenih dejavnostih. Ko so delegati sprejemali resolucijo, so še posebej opozarjali na pomen spoštovanja dogovorov o zaposlovanju, obenem pa menili, da je treba nameniti večjo pozornost zaposlovanju absolventov osnovnih šol s posebnim učnim programom in nezaposlenosti. Skupščina je priporočila delegatov potrdila in jih bo upoštevala pri uresničevanju letošnje resolucije.

Delegati so v sredo sprejeli letošnji občinski proračun, odlok o obveznosti plačevanja prispevkov za zadovoljevanje skupnih potreb na področju družbenih in materialnih obveznosti ter ljudske obrambe in družbene samozaščite v kranjski občini. Ob tem je treba povedati, da je bilo podpisovanje sporazumov in dogovorov s tega področja uspešno in da bo odlok zavezoval le manjšino. Prav tako je bilo v sredo sprejeto poročilo o lanskem delu občinske skupščine in uresničevanju programa, pomemben pa je poziv skupščine, da se čim več temeljnih in drugih organizacij združenega dela, organizacij, društev in skupnosti vključi v snovanje letošnjega programa dela zborov občinske skupščine. Skupščinski program mora biti namreč splet celovite gospodarske in družbenopolitične aktivnosti občine.

Pomembna je bila sredina odločitev skupščine, da se začne z izdelovanjem noveliranega urbanističnega načrta Kranja.

-jk

V skladih skupne porabe nujno tudi stanovanjski dinar

V minulem srednjeročnem obdobju je bilo v Kranju zgrajenih 3000 stanovanj, vendar v blokih približno 300 manj kot je bilo planirano — Novi zakon prinaša nov način združevanja denarja za stanovanjsko gradnjo — Ob zaključnih računih se nikakor ne sme pozabiti na stanovanjski dinar, sicer plan stanovanjske izgradnje ne more biti uresničen

Čeprav stanovanjska gradnja iz leta v leto dobiva večji obseg, je prosilcev za stanovanja vedno več. Leta 1975 je iskalo stanovanje več kot 440 tisoč delavcev, tri leta kasneje je prošnje predložilo že 520 tisoč delavcev, računajo pa, da je bilo lani prosilcev za stanovanja v Jugoslaviji še več. Zaradi takšne stanovanjske ogroženosti so bila sredstva za stanovanjsko gradnjo izvzeta iz investicijskih omejitev. Ob tem pa je treba povedati, da smo lani vložili v stanovanjsko gradnjo 10 odstotkov družbenega proizvoda, celotna sredstva za vojsko pa znašajo le 5,8 odstotka narodnega dohodka. Kljub temu se plani stanovanjske izgradnje ne izpolnjujejo. V pravkar minulem srednjeročnem obdobju naj bi v Jugoslaviji zgradili 820 tisoč stanovanj, vendar je končna številka kar za 100 tisoč stanovanj manjša ali za 12 odstotkov.

V kranjski občini, kjer so za preteklo srednjeročno obdobje načrtovali izgradnjo 3.000 stanovanj, od tega 2.000 v blokovni gradnji in 1000 zasebnih hiš, je še predlani kazalo, da bo plan uresničen ali celo presežen. Sicer na prvi pogled tudi tako je, vendar je bilo v blokih in samskem domu zgrajenih dobrih 300 stanovanj manj kot je bilo planirano. Glavni vzrok odstopanja so zamude pri urejanju zemljišč, ki so zavlekle gradnjo na največjem gradbišču na Planini za dobre pol leta, na gradbiščih izven Kranja pa še veliko več. Neurejeni lastniški odnosi, različni interesi v krajevnih skupnostih in drugi vzroki so botrovali več kot enoletni zamudi pri gradnji v Cerkljah, Preddvoru in na Zlatem polju, kjer naj bi bilo do konca lanskega leta dograjenih okoli 50 stanovanj. Zgrajen je bil le blok v Stražišču z 20 stanovanji.

Nedvomno je, da zavlačevanje gradnje viša ceno že tako dragih stanovanj, zlasti še, ker se gradbeniki zlasti zadnje čase srečujejo s stalnimi podražitvami materialov, razen tega pa marsikdaj nastajajo zastoji, ker zdaj ni mogoče dobiti tega zdaj drugega, vendar pa največji skok cene stanovanj na Planini ne gre na račun gradbincev. Zaradi številnih kritik Planine I, zaradi pregoste poseljenosti, prometnega režima in drugih pomanjkljivosti, je bil pri stanovanjski skupnosti sprejet sklep, da je potrebno Planino II graditi bolj humano in, da je tako, pove že naslednji podatek: na Planini I živi v poprečju 364 prebivalcev na ha, v novem delu pa jih bo le 240. Da bi ohranili čimveč zelenih površin in kljub temu zagotovili dovolj parkirnih prostorov, so zgrajene podzemne parkirne hiše in ves promet je usmerjen izven naselja.

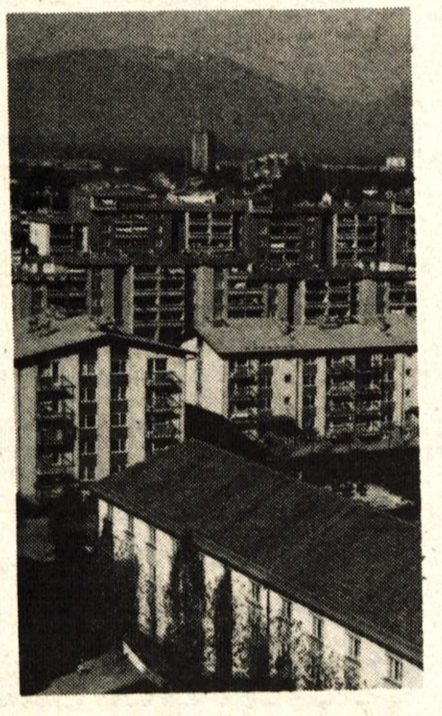

Nekaj večja in bolj razgibana je tudi stanovanjska površina.

Vse to je gradnjo seveda podražilo, skok cene pa je še večji zaradi dveletnega premora, saj je v tem času prišlo do skokovitega povišanja cen na vseh področjih. Vendar pri stanovanjski skupnosti enostavnega sestavljanja cen niso priznali in s pomočjo posebne komisije zveze stanovanjskih skupnosti še enkrat preverili vse postavke in uspeli znižati izhodiščno ceno za dobra dva tisočaka pri kvadratnem metru.

Z novim srednjeročnim obdobjem je stopil v veljavo tudi novi zakon o stanovanjskem gospodarstvu, hkrati pa še prav sedaj sprejema tudi družbeni dogovor, ki usmerja samoupravne družbenoekonomske odnose v stanovanjskem gospodarstvu. V kranjski občini se je združeno delo v okviru stanovanjske skupnosti dogovorilo, da bo skladno z novim zakonom v tem srednjeročnem obdobju združevalo 3,72 odstotka od višine bruto osebnih dohodkov za vzajemnost in solidarnost v okviru občine in republike. Hkrati pa mora za uresničitev plana stanovanjske gradnje, ki so ga pripravile OZD, oblikovati v skladih skupne porabe v poprečju še sredstva v višini 7 odstotkov od bruto osebnih dohodkov. Toliko denarja je nujno potrebno zbrati, da se bo lahko srednjeročni plan izgradnje stanovanj tudi uresničil.

Precejšni del sredstev bo predstavljala soudeležba bodočih stanovalcev. Prav vsi, tudi pričakovalci solidarnostnih stanovanj, bodo morali skladno s svojimi možnostmi prispevati za stanovanje.

Združeno delo kranjske občine je planiralo v tem srednjeročnem obdobju izgradnjo 2000 stanovanj v blokovni gradnji, predvsem na Planini in 1260 stanovanj v zasebni gradnji. Do konca se bo zgradila soseska Planina II, prva stanovanja pa naj bi bila vseljiva tudi v soseski Planina III. 40 stanovanj naj bi zgradili tudi na Zlatem polju in po 19 v Preddvoru, Cerkljah, Šenčurju, v Predosljah 9 in na Golniku 40. Hkrati pa mora biti urejena vsa potrebna dokumentacija za Planino III in dogovoriti se je potrebno tudi za lokacijo gradnje po letu 1985.

Novi zakon o stanovanjskem gospodarstvu prinaša še eno važno novost: ni več gradnje za trg. Investitor bo stanovanjska skupnost ali pa kdo drug, če se bodo tako dogovorili, nikakor pa to ne bo več izvajalec. Ker pa se novost ne da uvesti takoj, se bo Planina II dogradila še po starem. Novost pomeni, da bo investitor tekoče pokrival stroške in bo prav gotovo skok cen manjši, predvsem pa pomeni večjo kontrolo — tako cene, rokov izgradnje in kakovosti.

L. Bogataj

Razprave o letošnji gospodarski politiki

Trdovratne stare navade

Januarja so bili v zvezni skupščini sprejeti le začasni okvi letošnje gospodarske politike v Jugoslaviji, zato je bil zve izvršni svet zadolžen, da do sredine marca natančneje opred okvire in temelje letošnje politike družbenoekonomskega ra voja. Čaka nas torej delo, ki bi moralo biti opravljeno do kon lanskega leta, vendar tega ne kaže vzeti le za zlo. Letoš dogovarjanje republik in pokrajin o gospodarski politiki je bi v primerjavi s preteklimi leti resnejše, bolj poglobljeno in tu zato dolgotrajnejše, saj ni enostavno uskladiti interese republi in pokrajin na samoupravni osnovi dogovarjanja in sporaz mevanja, ki edina lahko nadomestita in preprečita administra tivne posege federacije, kar se je v preteklih letih prepogos dogajalo. Lani je moralo na primer odločati predsedstvo SFR

Letošnja družbenoekonomska politika še ni dogovorjena popolnosti, česar združeno delo ne sprejema s prevelikim z dovoljstvom. Pogoji gospodarjenja se zato utegnejo še spre njati, kar pa delovnim organizacijam onemogoča planira trajnejše poslovne politike.

Slovenski delegati v zborih zvezne skupščine so izred ustvarjalno sodelovali pri načrtovanju letošnje politike dru benoekonomske politike. Predvsem je treba opozoriti na na stališče, da lani začeti stabilizacijski zagon ne sme pojenja ampak se mora stabilizacijski vztrajnik vrteti hitreje, saj n nam bo vsem jasno, da niti letošnje niti prihodnja leta ne bo lahka, zoper stabilizacijo pa so tudi še odpori. Eden odločujoč elementov je delitev dohodka. V razvojnih okvirih Jugoslavi je končno le prodrl koncept, da omejena potrošnja povečuj akumulacijo in da je dohodek tisti, ki ima v rokah škarje platno, pa naj gre za osebno porabo, ki realno le ne sme prev padati, investicije, ki v Jugoslaviji ne smejo več požreti 40 celo več družbenega proizvoda, ampak v povprečju 30, in zvez proračun, za katerega avtomatizem pri povečevanju ne ozir se na splošne gospodarske razmere ne bo smel veljati, amp mora tudi tovrstna poraba temeljiti na dogovorjenih program in družbeno sprejetih potrebah. Nenačrtovane primerne d narne emisije za kritje proračunskih potreb rušijo stabiliz cijska prizadevanja, hkrati pa so tudi vir inflacije. Pri prora nu, zadolževanju v tujini in zunanjetrgovinski menjavi se m rajo vedno bolj uveljavljati samoupravne odločitve. Mnoge deve s tega področja so še preveč odtujene tistim, ki ustvarj dohodek. Napredek pomeni na primer dogovor, katerega je govarjala tudi Slovenija, da v tujini pridobljenih deviznih po jil ne kaže enostavno prodajati za dinarje in s tem vleči dena obtoka, ki ga lahko nadomesti le dodatna emisija. Bolje oblikovati stalno zvezno devizno rezervo, ki bo posredoval kritičnih primerih s posojanjem deviz in se s tem obnavljal drugimi devizami pa morajo razpolagati republiške intere skupnosti za ekonomske odnose s tujino. Če hočemo več i žati, bo nujen tudi uvoz, pa ne samo surovin in reprodukcijsk materiala, ampak energije, kjer bo končno več enotnosti, tudi artiklov preskrbe, če se bo pojavilo pomanjkanje. K zelo smo v preteklih letih zanemarjali izvoz, pove podatek, smo leta 1970 ustvarili 17 odstotkov družbenega proizvod izvozom, lani pa komaj 10!

V osnove letošnje gospodarske politike smo torej vgra nekatere nove elemente stabilizacije, ki pa jih bo treb spremljajočimi ukrepi uveljaviti, kar pa je pogosto pri nas težje, saj so stare, nestabilizacijske navade, trdovratne.

J. Košnje

Vogelska gondola že na vrvi

Dober mesec dni so potrebovali monterji, da so potegnili novo vrv od spodnje postaje do vrha — Izredno naporno delo v mrazu in vetru

Bohinj — Vsaka stvar ima svojo življenjsko dobo in ko življenjski rok preteče, se je treba pač sprijazniti s posledicami, naj bodo še tako neprijetne in drage. Življenjski rok se je prav nepredvidoma iztekel tudi vlečni vrvi gondolske žinice na bohinjski Vogel in preostalo ni ničesar drugega kot čimprej poskrbeti za novo vlečno vrv in jo čimprej potegniti od spodnje postaje do vrha. Žičničarji Vogla so morali vsak mesec pregledovati žičničarske naprave in njih varnost ter vzdržljivost, že lani, ob koncu leta, pa so opazili, da bo eno vlečno vrv treba nujno zamenjati, saj ni bila več varna. Služila je šestnajst let, dobro služila in bila kar precej obremenjena, zato je bilo popolnoma naravno, da jo zamenjajo.

Na Voglu so se odločili, da takoj poprimejo za delo in čimprej končajo, kajti ne nameravajo izgubiti vse smučarske sezone. Dobro so se zavedali, da bo delo v najhujšem mrazu in vetru silno naporno, a morali so vzdržati, kajti veliko je smučarjev, ki jim je Vogel, še posebej spomladi, ko v dolini ni več snega, najljubše in najbolj vabljivo smučišče.

»Gondolsko žičnico smo ustavili pred dobrim mesecem dni in vse od tedaj si vsi delavci prizadevajo, da bi z deli čimprej končali,« pravi vodja nihalne žičnice na Vogel **Jože Košnjek, »predvidevamo, da bo gondolska žičnica spet poskusno začela obratovati 12. februarja.**

Preden smo začeli s temeljitimi deli, preden smo ugasnili stroje, smo potrebovali kar precej časa, da smo se pripravili. Poskrbeti je bilo treba za primerno orodje, saj ga potrebujemo kar okoli 50 do 60 ton. Ko pa smo gondolo ustavili, smo takoj začeli z napenjanjem vrvi, najprej smo potegnili pomožno vlečno vrv. Kmalu smo zamenjali eno stran, pred kratkim pa potegnili po trasi še drugo nosilno vrv. Ob tem pa je bilo še precej drugega dela, saj smo morali primerno obesiti gondolo, popraviti stikala in tako dalje. Vse to je izredno zahtevno delo, to vedo tisti, ki ga opravljajo. Ob tem pa je petnajst naših monterjev delalo v silno neugodnih vremenskih razmerah. Delali so do trinajst ur na dan, nikoli pa ne manj kot deset ur. Izredno so se izkazali, obenem pa tudi dva avstrijska monterja, kajti montažo žičnice na Vogel opravlja VEST Alpina iz Lienza.«

Kljub temu, da danes na Vogel še ni mogoče priti z gondolsko žičnico, druge naprave na Voglu ne samevajo. Na Voglu je danes okoli 200 ljudi, ki so vzeli pot pod noge in po treh urah prisopihali na vrh, med-

Jože Košnjek, *vodja ži Vogel*

tem ko so jim prtljago pri tovorno žičnico. Na Voglu je in pol snega in je tako sm nekaterih pobočjih že kar p še posebej v lepem sončnem nu.

Medtem ko navdušeni obiskovalci na vrhu veselo v pa se delavci, monterji, izred prizadevajo, da bi se go žičnica čimprej zavrtela. Tr vetru in mrazu in pri minus 2 njah Celzija, trudijo, da ne b do nobene napake, ki pri tak lahko terja veliko materialno ali celo človeško življenje. V n medsebojni zvezi, z vso nata jo in strokovnostjo postavlj silno vrv po trasi, na dolgi poti od spodnje postaje do st vrhu . . .

D. S

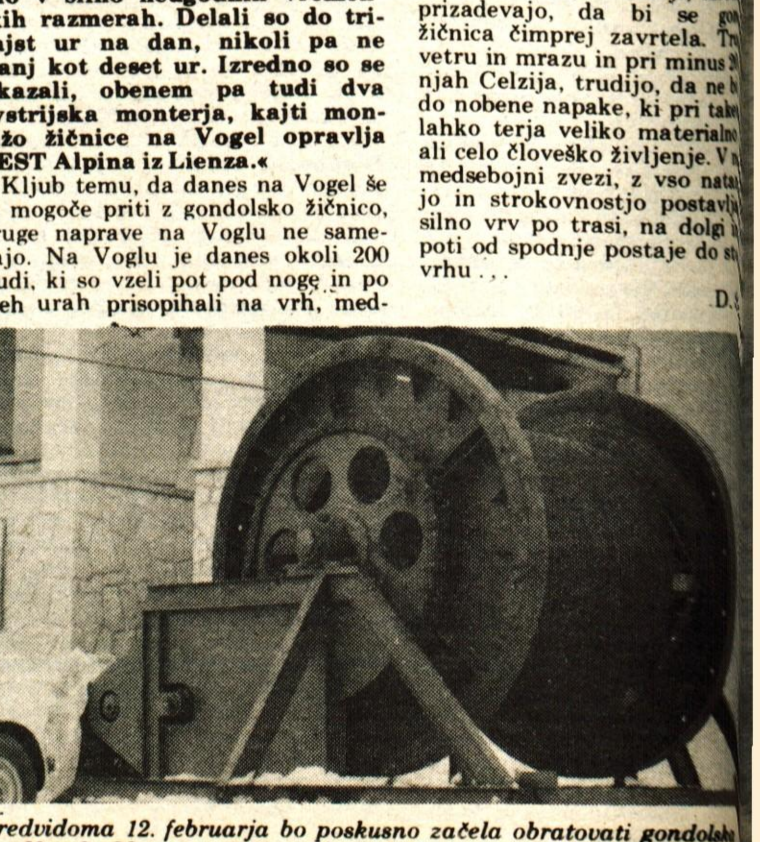

Predvidoma 12. februarja bo poskusno začela obratovati gondolsk na Vogel. Ob zamenjavi vrvi so delavci potrebovali kar 50 ton orodja. — Foto: D. Sedej

SKUPNOST ZA ZAPOSLOVANJE KRANJ

Kako in kje študirajo kranjski študenti (1)

Center za razvoj univerze nam je v preteklem letu poleg podatkov o vpisu študentov naše občine v prvi letnik visokošolskih delovnih organizacij poslal še poimenski seznam študentov v višjih letnikih, absolventov na prvi in drugi stopnji in študentov na podiplomskem študiju glede na predizobrazbo, način študija in po visokošolskih organizacijah na dan 29. januarja 1980. Zajeti so le tisti, ki so na ta dan imeli status študenta.

Študenti vpis. na VDO-29/1	prvi letnik štev.	%	drugi letnik štev.	%	tretji letnik štev.	%	zaklj. letnika štev.	%	absolv. I. in II. štev.	%	podipl. študij štev.	%	SKUPAJ štev.	%
redno	330	30,5	167	15,4	100	9,2	81	7,5	113	10,5	5	0,5	796	73,6
ob delu	199	18,4	31	2,9	43	3,2	4	0,4	4	0,4	4	0,4	285	26,4
SKUPAJ	529	48,9	198	18,3	143	13,2	85	7,9	117	10,8	9	0,9	1081	100

Od 1081 študentov iz Kranja je četrtina študirala ob delu, ostali so bili redni študenti. Skoraj polovica vseh kranjskih študentov je v prvem letniku. Največji upad je v drugem letniku. Veliko večji je pri študentih ob delu, saj je v drugem letniku le še 15,5 odstotka vpisanih v prvi letnik. Nasploh so študenti ob delu veliko manj učinkoviti od rednih študentov. Med vsemi redno vpisanimi študenti se jih je na VDO vpisalo neposredno po srednji šoli in redno napredovalo 70 odstotkov. Med študenti v zaključnih letnikih je ta delež celo 75 odstotkov, kar pomeni, da večina študentov, ki pride do zaključnega letnika visokošolskega študija, tudi redno napreduje.

Medtem ko so redni študenti vpisani na 4/5 visokošolskih delovnih organizacij v okviru ljubljanske in mariborske univerze, so študenti ob delu vpisani le na dve petini vseh visokih šol. Dobra četrtina rednih študentov je vpisana na študij iz ekonomsko-organizacijskega področja, dobra petina na naravoslovno-tehničnem področju, četrtino predstavljajo še vpisani na pedagoško in družboslovno področje, ki se deloma prekrivata.

Več kot polovica študentov ob delu je vpisana na ekonomsko-organizacijskem področju, sledita še upravno-pravno in naravoslovno-tehnično področje s po 15 odstotkov vpisanih.

Takšna slika je odraz bega iz poklica, ki ga podpira šolski sistem, saj študentje ob delu izbirajo šole, ki so manj zahtevne, bližje in zanje bolj odprte. Za študij ob delu je žal še vedno najbolj pomembno, da študent zmore šolnino, manj pomemben pa je kadrovski interes delovne organizacije, iz katere izhaja. V absolutnem številu je najmanj razlik med rednimi študenti in študenti ob delu na upravno-pravnem in ekonomsko-organizacijskem področju, kar kaže, da je študij ob delu tudi pomemben vir kadrovskih neskladij.

Cvetka Cvek

Prepad med skladatelji in zmožnostimi izvajalcev

Skupščina Pevskega združenja Gorenjske pregledala preteklo delo in začrtala program bodočega dela – Po zgledu »Primorska poje« naj bi prihodnje leto tudi Gorenjska imela pevsko revijo, na kateri bi v različnih krajih nastopili vsi pevski zbori

Kranj – V soboto, 31. januarja, so se na programsko volilni konferenci zbrali delegati skupščine Pevskega združenja Gorenjske in pregledali preteklo delo, začrtali programsko in delovno usmeritev v naslednjem obdobju z letošnjim programom dela, sprejeli statut in izvolili novo vodstvo. Seje se je udeležil tudi predstavnik lani ustanovljene Pevske zveze Slovenije Radovan Gobec, ki je za razpravo pripravil referat o vidikih in smernicah nadaljnjega razvoja zborovske dejavnosti. Uvodoma je v imenu izvršnega odbora spregovoril France Demšar, ki je orisal podobo lani umrlega zborovodja Petra Liparja, prvega predsednika združenja. Zapustil nam je dragocen notni material in zborovsko znanje, je dejal France Demšar, in prelil svoje globoko prepričanje, da je prav zobozdravstvo pomembna oblika samovzgoje in družbene zavesti.

Združenje pevskih zborov Gorenjske je bilo ustanovljeno leta 1973 in je kasneje povsem zamrlo in znova oživelo pred dobrima dvema letoma ter leta 1978 pripravilo prvo srečanje pevskih zborov, ki je že leto kasneje obsegalo dva koncertna večera. Lani je prav tako na dveh koncertih v Kamniku in v Bohinjski Bistrici sodelovalo 13 domačih in dva koroška pevska zbora. Gorenjsko združenje danes vključuje 177 pevskih zborov: med 64 odraslimi je 38 moških sestavov, 7 ženskih in 19 mešanih zasedb. V skupini malih vokalnih sestavov deluje 15 skupin, pri katerih so v večini moški okteti. Od skupaj 98 mladinskih pevskih zasedb pa je več kot polovico otroških pevskih zborov. Združenje vključuje tudi pevske zbore iz kamniške in domžalske občine, saj, kot je dejal Slavko Pišek iz Domžal, so dolgo brez uspeha iskali povezave v okviru ljubljanske regije, zadnji dve leti pa se je prav povezava z gorenjskim združenjem pokazala kot boljša in ustreznejša.

Program bodočega dela združenja je podal France Demšar, ki ga je označil z geslom, kadar pojemo, pojemo drugim in kadar pojemo drugim, bogatimo sebe. Med rednimi dejavnostmi najdemo srečanje pevskih zborov in v razpravi je prevladalo stališče, naj bi že prihodnje leto po zgledu »Primorska poje« imela tudi Gorenjska revijo, na kateri bi nastopili v različnih krajih vsi pevski zbori. Novost bodo Liparjevi dnevi, študijsko delo z zborovodji v obliki poldnevnih strokovnih seminarjev, predelava novejših pesmi in srečanj v diskoteki. Združenje bo zborom pomagalo pri pripravi nastopov na revijah koncertih in RTV, še pred iztekom sezone pa bo sklicalo programsko konferenco, na kateri bodo v programskem pogledu začrtali nadaljnje delo. Med drugimi dejavnostmi združenja pa najdemo sistematično predstavljanje gorenjskih pevskih zborov na RTV, sodelovanje s koroškimi in drugimi zamejskimi pevskimi zbori, priprave na Pevski tabor Šentvid pri Stični, naročanje uglasbitev zlasti avtohtonih gorenjskih tekstov in ureditev centralne evidence.

Razprava je odprla tudi več vprašanj o problemih, ki so prisotni v našem zborovskem petju. Omenimo dva najbolj izrazita. Naši zbori premalo segajo po sodobni literaturi, o čemer je v svojem referatu izčrpno spregovoril tudi Radovan Gobec. Vzrok najdemo v nepoznavanju skladb sodobnih avtorjev, ki pa so na drugi strani tudi izgubili stik s tistimi, ki njihove pesmi izvajajo. Skladatelji, ki so živeli in komponirali med obema vojnama so bili s pevskimi zbori zelo tesno povezani, pisali so za zbore. Današnji pa često pišejo brez ozira ali bo skladbo moč izvajati. Zahteve so se tako silovito povečale, rast naših zborov pa je bila zelo počasna. Prepad se torej povečuje in zbori segajó po starih preživelih skladbah. Drugi nič manj pereč problem je prekinitev, ki nastaja med otroškimi oziroma mladinskimi in odraslimi pevskimi zbori. Deset in več let preteče, predno se mlad človek znova vključi v zbor, medtem pa njegov posluh okrni in začeti mora znova. Vzrok lahko najdemo v glasbeni vzgoji na naših srednjih šolah, saj večina mladih izgubi stik z glasbo.

Ob koncu seje so delegati izvolili še novo vodstvo združenja. V predsedstvu bodo odslej delali: France Demšar in Janez Čadež iz Škofje Loke, Matevž Fabijan in Marko Studen iz Kranja, Franci Beguš iz Radovljice, Franc Jelenc z Jesenic, Edo Ošabnik iz Tržiča, Slavko Pišek iz Domžal in Katarina Arčon iz Kamnika; predsedoval pa bo France Demšar.

M. Volčjak

Poudarki

iz razprave Radovana Gobca na skupščini področnega združenja pevskih zborov Gorenjske

● Dobo med obema vojnama moramo označiti kot najplodovitejšo in najbogatejšo v naši zgodovini tako po številu pevskih zborov, pojočih ljudi, po izvajalski kvaliteti, po organizaciji in ne nazadnje po napredni literaturi, ki je takrat nastajala in ki so jo tudi v resnici izvajali.

● Doba okupacije je uničila marsikaj. Najprej na Primorskem, nato pa še temeljiteje na Štajerskem in Gorenjskem. Po vojni smo vse sile posvetili obnovi in izgradnji in tako je kultura, s pevskimi zbori vred, morala stopiti v ozadje in dati prednost gospodarskim vprašanjem.

● Organizacijsko je zborovska politika potekala po dveh linijah: »Zvezi Svobod in prosvetnih društev« in Zvezi sindikatov«, v izdatno pomoč pa so ji bili okraji, ki so kulturno vlogo opravljali načrtno in uspešno. Toda okraji so bili leta 1965 ukinjeni in zbori so se naenkrat znašli sami, v naročju občin, ki nas te spremembe niso bile pripravljene. Nihče ni imel več posebnega interesa, da bi zborovstvo podpiral in razvijal.

● Rešitev je prišla prav v zadnjem trenutku, ko so se pevski zbori po lastni iniciativi in iz lastne potrebe začeli iskati in navezovati medsebojne stike. Po letu 1969 so se ustanavljala področna pevska združevanja, katerih korist delovanja je bila očitna. Med pevskimi zbori je znova zavel delovni duh, ki je obudil v življenje nove in nove zbore, stare pa okrepil. Številni mlajši, strokovno usposobljeni zborovodje pa so spet dvignili izvajalsko kvaliteto. Ta pojav sicer še ni splošen in povsem zadovoljiv, je pa na najboljši poti razvoja.

● Aprila lani smo ustanovili pevsko zveze Slovenije, najvišjo obliko združenja pevskih zborov, ki vključuje vse odrasle in mladinske zbore, oktete in male vokalne skupine, zbore iz zamejske Koroške, Primorske in Porabja ter zbore naših izseljencev in zdomcev. To je doslej največje pevsko združenje in šteje okrog 1.200 pevskih skupin s približno 50.000 pevci. **Postavili smo si torej hišo in jo izročili v upravljanje nam samim.** Zdaj imamo vse možnosti pokazati svoje organizacijske in glasbeno-strokovne sposobnosti in nam ni več treba iskati vzrokov in krivcev izven sebe.

● Čeprav vidimo, razumemo in upoštevamo, da tarejo amaterizem mnoge težave in čeprav sprejemamo razlage, da so pevci končno res samo ljubitelji, moramo vendar imeti pred očmi, da izgubi amaterizem, če mu enkrat kvaliteta pade pod povprečje in se približa primitivizmu, vsako vrednost in smisel. **Predvsem se moramo začeti boriti proti miselnosti, da je v amaterizmu vse prebavljivo in za amaterje vse dobro.** Gojitev glasbe je vzgajanje dobrega okusa, zato je prezgodnje zadovoljstvo pri učenju največja zgrešenost pri estetski vzgoji človeka.

● **Ni sicer dobro, kar je novo,** vendar je za vsakogar, ki se ukvarja z glasbo, torej predvsem za zborovodje, nujno, da razvoj zasleduje, da ga, najmanj spremlja, če že v njem ne sodeluje., Kdor ne koraka z razvojem in časom, je že zaostal, ker gre razvoj neprestano naprej. Teh pojavov, namreč zaostalih pogledov v glasbi pa je pri nas še toliko, da se v nobenem primeru ne smemo prištevati med zelo napredne glasbene narode.

● **Imamo izredno bogat izbor kvalitetnih vokalnih skladb,** pri katerih se je treba sicer nekoliko bolj truditi, pa jih zaradi komodnosti, morda tudi zaradi manjše usposobljenosti zborovodje odklanjamo. Na splošno gledano, imajo najslabše programe v smislu povedanega naši okteti, katerih programi so tipično »Liedertoflovski« in se iz svoje zastarelosti ne premaknejo nikamor.

● **Zborovodja mora poznati nekaj več literature, kot jo uči.** Napreden zborovodja mora imeti naročene glasbene revije, ki jih tudi prebira in preigrava; zasleduje koncerte drugih zborov, obiskuje pevske revije in tekmovanja, spremlja radijske in televizijske oddaje, čita kritike in razprave, obiskuje seminarje, kupuje gramofonske plošče in kasete z zborovsko glasbo in jih kritično posluša, prebira glasbenoznanstveno čtivo, se udeleži po možnosti kakega inozemskega festivala in podobno. **Brez neprekinjenega izobraževanja ne bo vidnega napredka.**

Koncert skupine Kladivo, konj in voda

Kranj – Nova slovenska akustična skupina Kladivo, konj in voda iz Celja se bo kranjskim poslušalcem predstavila v četrtek, 5. februarja, ob 19. uri v Delavskem domu. Kljub temu, da je bil neozvočeni koncert Marka Breclja in Ivana Volariča posebno doživetje, pa so se v Klubu ljubiteljev glasbe odločili, da bo tokrat koncert ozvočen. Vzrok je predvsem nedavni koncert Janija Kovačiča, ki bi ozvočenje nujno potreboval.

Skupino Kladivo, konj in voda sestavljajo **Damjana Golavšek** (glavni vokal, kazoo in kitara), **Srečko Lavbič** (vokal, akustična in klasična kitara ter oboa), **Dani Bedrač** (vokal, kitara, mandolina), pred kratkim pa se jim je pridružil še **Sine Videčnik** (glavni vokal in kitara). Člani skupine so znani tudi kot dobri organizatorji, saj so bili lani glavni pobudnik festivala akustične glasbe v Žalcu. Poleg tega ustvarjajo tudi scensko glasbo. Njihovo delo na tem področju je glasba za Jovanovićevo uprizoritev Prevzgoja srca (Karamazovi), ki jo je pripravilo celjsko gledališče.

Četrtkov koncert bo torej predvsem priložnost, da v Kranju spoznamo, kaj se dogaja na slovenski akustični glasbeni sceni, ki je v zadnjem času doživela velik razmah. Klub ljubiteljev glasbe pa se že pripravlja tudi na koncert, ki bo dostojno obeležil petletnico njihovega delovanja. To bo namreč nastop škotske folk skupine Tannahill Weavers. Da bi poslušalce čim bolj seznanili z njeno glasbo, bodo v četrtek, 12. februarja, v Glasbeni šoli pripravili tematski večer, na katerem bodo predstavili to skupino in njihovo glasbo.

Marko Jenšterle

Uspešno delo jeseniških kinoamaterjev

Jesenice – 23. januarja so se na redni seji zbrali člani filmske skupine Odeon z Jesenic. Najprej so razpravljali o organizaciji letošnjega desetega jubilejnega mednarodnega festivala amaterskega filma, ki bo potekal od 14. do 19. aprila na Jesenicah. Jeseniški kinoamaterji pa bodo festival pripravili le, če bo zanj zagotovljenih dovolj denarnih sredstev. Spremenile se bodo tudi propozicije festivala. Tako žirija filmov ne bo izbrala več 14 dni pred začetkom festivala, temveč le nekaj dni preje, to je med 14. in 17. aprilom. V petek, 18. aprila pa bo svečana otvoritev festivala in predvajanje najboljših filmov, v soboto, 19. aprila, pa podelitev nagrad, predvajanje nagrajenih filmov ter zaključek festivala. Odprto je še vprašanje, če bo festival potekal v gledališču Tone Čufar.

Nadalje so jeseniški kinoamaterji pregledali delo v preteklem letu, ki so ga uspešno zaključili. Lani so pripravili deveti mednarodni festival amaterskega filma, posneli dva filma, ki sta uspešno zastopala skupino na festivalih. Po osnovnih šolah so organizirali kino krožke, dva člana pa sta se udeležila seminarja za filmske mentorje v Kopru. Pripravili so tudi novoletne projekcije po vzgojno varstvenih in drugih organizacijah.

Letos pripravljajo več akcij. Poleg že omenjenega filmskega festivala so v teku delovne akcije za ureditev klubskih prostorov, začeli pa bodo tudi s snemanjem filmov. Organizirali bodo tečaj za kino amaterje in sicer od konca februarja do konca marca.

Predlagali so tudi, da bi imeli vsak petek od 17. do 19. ure uradne ure za vse, ki jih kar koli zanima v zvezi s filmom in delom skupine. Tako bi dajali informacije članom skupine in pridobili nove ljubitelje kinoamaterske dejavnosti. Po uradnih urah pa naj bi pripravljali filmske večere, na katerih bi člani Odeona in drugih slovenskih klubov prikazali svoje izdelke. Prvič bodo uradne ure uvedli 6. februarja. Po uradnih urah bo seja filmske skupine, po seji pa prva filmski večer v letošnjem letu, v katerem bo Ciril Svetina pokazal svoje o gorskem svetu pri nas in v tujini. Isti dan ob 15. uri pa bo delovna akcija pri urejanju tonskega studia in povabljeni so vsi člani.

A. Kerštan

Mihelič, Flego in Tušek v kranjskih galerijah

Januarja so se v galerijskih prostorih Gorenjskega muzeja predstavili trije slikarji: Polde Mihelič iz Kamnika, Anton Flego iz Kopra in Vinko Tušek iz Kranja.

Miheličev pogled v preteklost, v dobo narodopisno živo razgibanega gorenjskega kmečkega naselja z njegovo za današnje oči kar idilično arhitekturo, z njenimi prebivalci in pestro obarvanim življenjem, je mogoče primerjati z Gasparijevimi likovnimi stvaritvami. Toda medtem ko je Gaspari ne le slikar, temveč tudi skrben opazovalec in pogosto pravi dokumentarist starih vaških običajev in življenjskih navad, čeprav v idealizirani obliki, je Miheličev pristop k podobni tvarini bolj oseben – spomin na tisto, kar je kot otrok doživljal, spomin poln nostalgije in vredno prisotnih in osrečujočih mladostnih prigod.

Nič manj osebno kot Polde Mihelič doživlja svoj kiparski svet Anton Flego. Če hoče biti umetnost neke vrste ponovitev človeka in njegovih dejanj na višji ravni, transplantacija njegovih misli in čustvovanj v slikarska oziroma kiparska gradiva in formo, so Flegove plastike del njega samega in vsega tistega, kar v njem živi, rast, ki se prebuja in zamira, moč, ki se rojeva in izgineva istočasno. Krogla, na kateri s kiparjem polzimo skozi čas, ta najpogostejši element Flegove oblikovne zamisli, je prej izraz človekove labilnosti in dvomov kot vere v prihodnost. Figura drsi na spolzkih oblinah kroglaste gmote, se deformira, razpada, človeški skelet se spreminja v dekoracije. Flego sledi utripajočim očem dobe, njeni nebogljenosti, da bi našla trdna tla!

Povsem drugačen svet se zrcali v delu Vinka Tuška. Le malokdaj se veselje do barvitega izraza, ki ga spremlja lahkotno življenje oblik, javlja tako spontano kot pri našem kranjskem slikarju. Napačno bi bilo avtorjevim likovnim stvaritvam, ki so razstavljene v Mali galeriji Mestne hiše, pritikati kakršnokoli simboliko, njene oblike so oblike življenja in v njegovih barvah se zrcali sončni vsakdan. Pri vseh na prvi pogled nenavadnih oblikah, ki jih avtor zajema iz skoraj neizčrpne zakladnice svojih likovnih predstav, ostaja vendarle barva poglavitni Tuškov izrazni dejavnik: ne enolična in umirjena paleta, temveč s kontrasti napolnjena tonska skala, katere barve se kot ogenj vnemajo po prostoru in izganjajo iz njega enoličnost in samotnost.

Cene Avguštin

V Ribno po kulturni navdih

Letos že tretjič organizira DPD Svoboda Rudi Jedretič iz Ribnega Teden kulturnih večerov – Pester kulturni program in odlične predstave – Marljivost in odmevnost njihovega kulturnega dela

Ribno pri Bledu – Letos že tretjič je Delavsko-prosvetno društvo Svoboda Rudi Jedretič Ribno pripravilo Teden kulturnih večerov v Ribnem. Program kulturnih večerov so začeli že minuli petek s koncertom moškega pevskega zbora iz Zasipa, nadaljevali v soboto, 31. januarja, s komedijo Tri šale, v kateri je nastopila odrasla dramska sekcija pri DPD Svobodi Rudi Jedretič in v nedeljo, 1. februarja, ko se je v igri Veselo popoldne predstavila dramska skupina pri kulturnem društvu Ljubno. V petek, 6. februarja, bo v domu v Ribnem koncert gorjanske godbe na pihala, obenem pa še recital ob slovenskem kulturnem prazniku. V soboto, 7. februarja, se bodo jeseniški gledališčniki predstavili s komedijo Ta veseli dan ali Matiček se ženi, v nedeljo, 8. februarja, pa bodo mladi člani dramske skupine domače Svobode zaigrali v zgodbi iz stare Kitajske Rdeče in modro v mavrici. Teden kulturnih večerov v Ribnem spremlja tudi stalna razstava članov likovne skupine LIKOR iz Radovljice.

Člani dramske skupine Svobode iz Ribnega so se najdalj in najbolj temeljito – že od lanskega novembra – pripravljali na predstavo Tri šale Antona Pavloviča Čehova, šale o medvedu, o škodljivosti tobaka in o snubaču. Doslej njihovo najboljše delo, ki je terjalo ure in ure priprav in vaj, je predstavilo šest amaterskih igralcev: Mojca Torkar, Rado Mužan, Matjaž Konda, Janez Kersnik, Lucija Skumavec in Franci Černe. Delo je režiral Miran Kenda, kostimografka je bila Dijana Vidic, scenograf Franci Arh. Dokaj zahtevna Čehova komika, komika značajev in sprenevedanja, komika nenehne prepirljivosti in smešnih situacij je na odru v Ribnem dobila ves svoj pravi smisel in izraz. Odrasli igralci domače Svobode so se imenitno predstavili in nadvse uspešno izkazali ter znali tenkočutno in z vsem posluhom prikazati človeško duševnost, človeško bitje tedaj, ko na vsak način in z vsemi sredstvi poskuša prikriti svoj pravi značaj in svojo pravo bit.

V Ribnem tako iz leta v leto vedno bolj in bolj uspešno približujemo kulturo krajanom in okoličanom. Zanje, za marljive in nadvse prizadevne kulturne amaterje, ni in ni oddiha. Vedno znova in večkrat na teden so na odru, mladi in starejši, da bi z vso predanostjo in z vso svojo sposobnostjo predstavili komedijo, dramo, veseloigro, recital. Ni jim žal časa, ni jim žal ur, kajti ti amaterski igralci so resnično predani z vsem srcem in z vso dobro voljo in le takšno spontano, nenhno kulturno delo rodi zavidljive uspehe in popelje k novim in novim dosežkom.

In če naj bi že govorili o amaterski kulturi v krajevni skupnosti, potem se prej ali slej imenuje – vsaj na Gorenjskem – tudi Svoboda Rudi Jedretič, z vsemi nenehnimi kvalitetnimi kulturnimi predstavami, srčnimi amaterskimi igralci in z dvorano, ki tako navdušeno sprejema igralce in jim vsakokrat odkritosrčno, spontano zaploska.

Veljalo bi se zgledovati, marsikje bi bila nadvse dobrodošla njihova neugnana živahnost in vztrajni kulturni navdih . . .

Kulturna skupnost bo skupaj s kulturnimi institucijami letos svečaneje kot doslej počastila slovenski kulturni praznik – 8. februar. Kulturne prireditve se bodo pričele že 2. februarja in trajale do 15. februarja.

V teh dneh pričakujemo večji obisk naših kulturnih prireditev tudi iz drugih občin in bi želeli dati mestu svečanejši izgled. Zato pozivamo vse hišne svete in trgovine v Prešernovi ulici, na Majstrovem trgu, da izobesijo slovenske zastave in s tem dajo mestu svečanejši videz. Zastave naj bodo izobešene do 14. februarja.

Kulturna skupnost Kranj

Tomo Križnar 3

Z MOPEDOM PO JUŽNI AMERIKI

Po zajtrku vozim dve uri naravnost, potem se znajdem pred mogočnimi pobočji, katerih vrhovi se zlovešče zgubljajo v meglah. Andi! Največje gore obeh Amerik.

Žena z velikim klobukom mi pomigne k ognju. Dobra, vroča koruzna juha s krompirjem. Iz mraka zro radovedne oči otrok. Povsod v dimu okrog sebe čutim neko življenje. Psica ima mlade, kužki se trgajo za mojo, nad vročim kamenjem ognjišča obešeno premočeno srajco, lame v kotu pluvajo smrdljivo peno, sem in tja se po tleh preganjajo velike podgane, pravzaprav so to morski prašički. Ko se vrne mož, molčeč možakar bosih nog v zakrpanih hlačah in srajci, prime ubogo cvilečo stvarco in jo da iz kože. Indijanka vstane, s širokimi boki zastre vhod iz nizke, v breg naslanjajoče se koče, krite s slamo, in se odpravi dol v vas, da mi prinese suhe obleke. Vsa moja prtljaga je premočena. Več kot 4000 m visoko smo, in biti moker v tem mrazu, je nevarna stvar, pa čepav smo komaj nekaj 100 m pod ekvatorjem. Kakšen vzpon je bil to. 10 ur v ovinkih navzgor, samo navzgor. Gosti tropski gozd je utonil v megli spodaj, ostale so le nekakšna osamljena drevesa, pokrita z mahovi in velikimi rožami, katerih korenine se spuščajo na zemljo. Iz pršenja se kažejo prehlajene krave, kaplje v oči so vse pogostejše, mraz trese, čeprav oblečem vse, kar premorem. Nobenega človeka več, nobene hiše, samo še razbrzdana namočena pot čez vetrovne meglene strmine, pokrite s šopi ostre trave. Kam gre ves ta hudič, kaj bo na vrhu? Nikamor več ne vidim, vse je izgubljeno v meglah. Vrh kamnitega, bogve kje dol nasedlega prepada, me stisne groza. Motor se poleni, privijam plin, pa ne gre nikamor. Samo še prva. V drugo lahko prestavim le po klancu navzdol. Pritisk v ušesih, prazna pljuča, vtroglavica, zobje tolčejo skupaj, visoko sva... Potem se kolovoz prevesi, navzdol gre laže, v luknji med meglami opazim nekaj živali ob okrogli koči. Otroci se prestrašeno stisnejo k materi, ki pride ven z velikim nožem v roki. Mračilo se je.

Toplo preoblečen sedim med otroci. Devet jih je. Molčimo in si oblizujemo mastne prste. Kako naj se pogovarjam. Nobene mimike ne uporabljajo tu zgoraj. Plašni so, skromni, vse preveč vase zaprti. Njihovi obrazki so kamniti, zaklenjeni v vedno istem izrazu. Popolnoma drugačen temperament kot ob morju. Otipavajo fotoaparat, naskrivaj ogledujejo torbo za pasom... ljudje, utrujen sem na smrt, spat bom šel.

Pogrnem svojo staro spalno vrečo v kot. Zunaj šumi dež. Ogenj počasi ugaša, ljudje še vedno čepe in me gledajo... prišli so tudi sosedje. Ko se proti jutru obrnem, žadenem z glavo v lamo, ki zleknjena bulji vame.

Težak sem. Težko diham. Počasi, nikamor več se mi ne mudi. Žalostna jutranja svetloba, oblačni vrhovi okrog in okrog, visoko gori kot krpe nametana živopisna obdelana polja, megla po dolinah, mraz. Zdaj šele vidim, kje sem.

Zamenjam dizo. Več moči bo. Boljše izgorevanje. Indijančka v rdečem ponču naložim na prazen prtljažnik in popoljem gor in dol po njivi. Kriči od zadovoljstva. Mama preplašeno vije roke. Potem peljem še njo. Tudi drugi hočejo. Malemu podarim Tomosovo kapo, naložim prtljago in pomaham. Kmalu posije svetlo sonce.

Vratar najvišjega nebotičnika v Quitu me premeri od nog do glave, potem malomarno pogleda proč. Vem, ni mu všeč moja umazana in povaljana obleka. Kako, za vraga, bom lep po petih dneh na motorju. Spomnim se nasveta kolega, kako se ravna s policaji, uradniki, vratarji. Napihnem se, potegnem ven kolikor se da avtoritativen glas in mu zagrozim, da bo še danes letel nazaj v svojo favelas, če me takoj ne popelje v stanovanje ekonomista Petra Žiberta, vice prezidenta našega Iskrinega mešanega podjetja v Ekvadorju.

Odpre majhno, rahlo dekletce. Kar ne more verjeti, da je slišala slovensko. Gospa Žibertova mi natoči velik kozarec viskija. Sedem, oddihujem si in vesel sem; komaj čakam, da me bo kdo poslušal... Skozi široko okno se vidi 5000 m visoki ognjenik Pichincha, zvem tudi, da se ob lepem vremenu vidi celo Cotopaxi, najvišji še delujoči ognjenik na svetu. Ekvador je dežela vulkanov, Andi so še mlado gorovje, vendar je zdaj v marcu deževna doba in za marsikak pogled bom prikrajšan. Večerja je slovenska, po večerji je tudi tipična slovenska debata. Odleže mi, spim kot v nebesih.

Mnogo let sem sanjal o Quitu. Zdaj sem tu. Samo ne ujema se povsem z mojo predstavo. Vsi ti avtomobili, vsake pol ure letalo v zraku, predmestna industrija, reklame, prazne pločevinke coca cole. Prvo kar pritegne pogled, je bela postava nekaj 10-metrskega zaščitnika mesta, ki razprostrtih rok stoji na krogli, spominjajoči na zemljo tam daleč na oni strani poplave belih hiš. Visoko gor pod kip so postavili barake ubogih. Čim bliže njemu, ki jim je edina uteha. Samo on ne gleda nanje. Strmi dol na bahato avenido Colon v središču mesta, kjer se šopirijo ameriško grajeni nebotičniki, pa luksuzni hoteli in, jasno, nov McDonalds s svojim Big Macom... Indijanke z otroki v culah na hrbtu v širokih krilih skačejo čez hrumeče ceste, njih možje jim obupano slede, noseč na hrbtu borni pridelek, ki ga je dala strma njiva kdove koliko dni hoda v hribe.

Res me ne zanimajo moderne črte. Umaknem se v ozke stare ulice. Tam je še doma človek. Grizem kolena v strmine, v tej višini je vsako premikanje naporno. Poti so tlakovane z velikimi oblizanimi kamni. Na vogalih trebušastih hiš žene prodajajo puloverje, ponča, tople nogavice iz lamine ali alpakine volne. Mlade deklice pečajo meso, nabodeno na palčke s koščkom krompirja na vrhu. Stare bajte so betežne, opirajo se na bregove vulkanskega peska. Povsod je čutiti vpliv španskega baroka, ki je v novem svetu drzne fantazije še bolj zaživel. Zgodovina Quita je naravna kot povsod na svetu. Najprej sta se tepla za oblast oba sinova velikega poglavarja Inkov, nadmodril jih je slavni Pizzaro. Da bi bili deležni plena, so sem prihiteli še ostali konkvistadorji, ki so se med sabo grizli kot psi in se hitro iztrebljali...

Življenje hribovcev se suče okrog cerkvenih stopnic

Španov vrh vabi – *Ob sedežnici, ki vozi s Planine pod Golico n Črni in Španov vrh vsak dan med 9. in 16. uro, je v počitniških dn nekoliko živahneje, kot je bilo na začetku zime. Ob koncu tedna obisk največji, vendar, kakor je povedal strojnik sedežnice Franci Ž man, dolge vrste ni nikdar pred spodnjo postajo. Celodnevna kar stane smučarja 180 dinarjev, a povečini raje kupujejo točkovne, saj za vožnjo do vrha treba odšteti le 12 dinarjev. Od tod do doline dobro teptana in utrjena proga kar dolga. Gostje si lahko odpočijejo smučarski koči na Črnem vrhu, kjer jim postrežejo tudi s toplo hra in pijačo, ali pa posede v točilnici ob spodnji postaji. Tudi posteljo moč dobiti v praznem Domu pod Golico in pri zasebnikih. (S) – Fo S. Saje*

Spomenik na prepihu

Tržič – *Ob glavnem vhodu v Bombažno predilnico in tkalnico stoji osrednja tržiška galerija, namenjena paredstavitvi del domačih in drugih likovnih ustvarjalcev. Paviljon NOB, ves v steklu, dopolnjujeta lična ploščad s cvetličnimi zaboji (poleti, seveda) in kiparska mojstrovina znanega Stojana Batiča. Stavba, čeravno ne posebno velika, resnično zasluži ime spomenika narodnoosvobodilni vojni.*

Žal pa večji del lepote izgine, ko pozimi stopiš v ledeno mrzel razstavni prostor. Naj so razstavljene slike, kipi ali fotografije še tako umetniške, ne zdržiš dolgo pred njimi.

Ne, centralno ogrevanje v paviljonu obstaja. Če že zaradi galerije ne bi bilo tako nujno (tudi slikam mraz škodi), ga ne morejo pogrešati delavci krajevne skupnosti Tržič-mesto, ki ima pod njo svoje prostore in s stavbo tudi upravlja. Ogrevanje torej je, vendar tako drago, da ga galerija s skromnimi sredstvi ne more plačati. Znesek pa se skupaj z najemnino suče okrog dvanajstih starih milijonov v lanskem letu.

Veliko resnice je namreč v ugotovitvi, da centralna kurjava namesto galerije ogreva predilniški park. Toplota se razblinja ob pritisku mraza na steklene stene, še več pa je uide pri vrhu, kjer namesto tesnega spoja s strešnim ogrodjem zevajo luknje.

Krivde ne gre zvaliti na projektanta paviljona NOB. Takega so Tržičani hoteli imeti!

Zaplet kulturniki rešuje svoje. Namesto plačevanja r računov krajevni skupnosti s galeriji omislili »kočo« za p razstavljenih dragocenosti, bodo ogrevali z električno medtem ko bodo obiskoval morali prenesti nekaj minut

Ob zavrnitvi računov se je z tudi krajevna skupnost, saj z pomeni precejšen izpad d Celotno problematiko je pre izvršnemu svetu, skupaj s pro pokritje izgube. Izvršni svet s bil gluh, venda pa je zahteval v krajevni in kulturni sk čimprej dogovorijo, kako reševati vprašanje ogreva cenejši način.

Obstajala je namreč dobra sel, da bi namesto centralne izkoristili nočno električno iz sosednje Bombažne predil tkalnice. Vendar pa se je je lo, da bi bila taka rešitev l začasna, saj bo tovarna ra zaloge lastne energije, ko proizvodnje preusmerila na s vlakna.

Medtem ko izguba krajevn nosti narašča, bo treba poiskati drug primeren nači da bi bila najtrajnejša in tudi najcenejša rešitev, če bi šili vse luknje ali prosili proje paviljona, naj jim namesto st sten svetuje drugačne, za oziroma mraz manj prepustne.

H. Jelo

JOŽE VIDIC:

Vojni zločinec FRANC FRAKELJ

1

Pisatelj Fran Seleški Finžgar je v avtobiografski knjigi Leta mojega popotovanja zapisal med drugim tudi tole:

»Pametni in pošteni so se trudili, da bi se strnil ves narod v boj za osvoboditev. Dobro hoteči možje niso uspeli. Stara zagrizenost je poznala samo ‚prvo in zadnjo besedo – oblast' (Ivan Cankar). Rajši so sprejeli orožje, obleko in denar od okupatorjev za boj zoper brate Slovence. To je v slovenski zgodovini najbridkejši črni madež, ki ga noben izgovor ne more izbrisati. Razumljivo je trdno krščansko prepričanje, razumljiva kapitalistična usmerjenost, nerazumljiva in po vesoljnem svetu obsojena pa je drznost, da sežeš po orožju smrtnega sovražnika za boj zoper svoje brate. To je bolečina vseh bolečin...«

Te besede ne potrebujejo razlage. So tako možate in jasne, da si jih velja zapomniti kot opomin na preteklost in prihodnost. Uporabil pa sem jih kot uvod k razmišljanju, kako je mogel študent pravne fakultete in dolgoletni gojenec škofovih zavodov Franc Frakelj s svojo izbrano morilsko bratovščino pobijati mladoletna dekleta in fante, mlade matere z majhnimi otroki in matere, ki so rodile po deset, ena pa celo 16 otrok. Kako je mogoče, da so bili morilci Frakeljnovega tipa po lastnih besedah v minuli vojni pripravljeni pomoriti tudi ves narod, kar naj bi bilo še vedno boljše, kot da zmaga komunizem!

Jugoslovanska javnost je že seznanjena, da je v začetku tega leta Temeljno javno tožilstvo v Ljubljani dobilo od organov za notranje zadeve kazensko ovadbo zoper vojnega zločinca Franca Frakeljna, proti kateremu je aprila letos stekla preiskava.

Če je kdo kdaj posumil, da sem v knjigi Po sledovih črne roke pretiraval, ko sem opisoval, kako je Frakeljnova likvidatorska skupina na Ljubljanskem barju divjaško pobijala s koli, krampi, noži in strelnim orožjem, mu moram pač takoj povedati, da je dosedanja preiskava na podlagi izjav zaslišanih prič in dokumentov pokazala, da je bilo v resnici še hujše, kot sem to jaz opisal v omenjeni knjigi.

Čeprav so mnogi bralci že seznanjeni, kdo je Franc Frakelj in kje živi, je glede daljšega zapisa o njegovih zločinih vendarle potrebno reči o njem nekaj stavkov.

Franc Frakelj je bil rojen 19. januarja 1917. leta v Dražgošah na Gorenjskem kot sin gozdnega kmeta. Na nasvet domačih duhovnikov so siromašni starši bistrega sina dali v škofove zavode v Šentvid nad Ljubljano, kjer je opravil klasično gimnazijo. Po opravljeni maturi se je vpisal na pravno fakulteto in diplomiral septembra 1942. leta. Takoj po diplomi postal član »mestne straže« prostovoljne protikomunistične policije. Kot zaslševalec v belgijski vojašnici v Ljubljani je bil znan po grobosti zaslševanja in mučenju zapornikov.

Konec leta 1942 ga je vodstvo Slovenske legije (tajne vojaške organizacije Slovenske ljudske stranke, uradne stranke slovenskega klerofašizma) imenovalo za poveljnika belogardistične vaške straže v Tomišlju na Ljubljanskem barju, na jesen 1943. pa je postal poveljnik domobranske postojanke na Ižanski cesti v Ljubljani, od tam pa so ga 1944. leta premestili na Škofljico.

Ob koncu vojne se je Frakelj s svojo morilsko tolpo umaknil na Koroško. Iz belogardističnega taborišča v Vetrinju pri Celovcu so Angleži v skladu s sporazumom med zavezniki, ki je bil sklenjen že med vojno, zadnje dni maja vrnili večino dosegljivih domobrancev Jugoslaviji.

Frakeljnu je uspelo, da je z zaročenko Marijo Fink iz Ljubljane (hčerko sluge na tedanji davkariji) in sestro Ivanko Krevs zbeža! s Koroške v Italijo in naprej, dokler se ni za stalno ustavil oziroma nastanil v Torontu v Kanadi.

V Torontu je Frakelj upravitelj denarnega zavoda »Slovenian Parish Credit Union Ltd.«, ki ji po domače pravijo slovenska cerkvena banka, ker je blizu slovenske cerkve v Torontu in ker imajo v tej banki denar domala vsi slovenski politični emigranti (domobranci in četniki). Živi bogataški v svoji imenitni hiši v predmestju Toronta (21 Kendleton Drive, Rexdale); z ženo imata tri odrasle otroke.

Frakelj je v krogih Jugoslaviji sovražne politične emigracije še vedno zelo aktiven. Je podpredsednik »Slovenske krščansko-demokratske stranke« za Kanado, vplivni član »Zveze društev slovenskih protikomunističnih borcev Tabor«. V emigrantskih časopisih piše članke, na prireditvah pa nastopa kot govornik.

Franc Frakelj se je dobro zavedal svoje morilske in zločinske misije, zato je med vojno skrival svojo identiteto in so ga na Ljubljanskem barju poznali le pod imenom Peter Skalar. V Torontu nosi osebno izkaznico na ime Peter Markis (po slovensko Peter Markeš, ker angleščina nima črke š s kljukico). Pred kratkim mi je znanka iz Toronta poslala iz telefonskega imenika iztrgan list. rontskem telefonskem imeniku sta Markisa: Markis Peter 121 Kendlet 741-5293 in Markis Nick (sin Frakeljna oziroma sedaj Petra Mark ResteverGate 741-5293.

Pod članki v emigrantskih časopis Franc Frakelj podpisuje z imenom

Franc Frakelj je med vojno trdil, da partizanske družine in njihove simpa zato, ker so mu partizani pobili d Resnica pa je povsem drugačna, v kar se vsak prepriča, če gre v Dražgoše in pog spomenikih imena po dražgoški bitki ja 1942. leta ustreljenih domačinov. Med bitimi Dražgošani sta namreč tudi Frakeljnov oče Peter in 17-letni brat Z

Mati in dve sestri, Marija in A Frakelj so se po vojni preselile v Kra mati morilca Franca Frakeljna do smr vala pokojinino, ki pripada vojaškim invalidom. Naša socialistična družba kateri se je (in se še) Franc – Peter – tako trdovratno boril, je materi p njene žrtve in ji dajala, kar ji je pr

V pogovoru s preiskovalnim so Temeljnega sodišča Ljubljana, enote ljani, sem preiskovalnega sodnika kako so se med pričevanjem in obu spominov na grenke in najbolj žalost obnašale priče in če je bilo kaj solza. nje niti malo ni bilo naključno, kajti p ko sem zbiral podatke za knjigo Po s črne roke, sem sam doživljal takšne pri

»Mnoge priče imajo povsem zr živce,« mi je odgovoril preiskovalni »Bilo je stokanja, bilo je solza. Poslu srhljiva pričevanja o Frakeljnovih z Čim bolj se je med pripovedovanjem poglabljala v spomine, tem težje so p besede na dan in pričevanja so zaliva V takih trenutkih nam je bilo vsem, ki uradni dolžnosti prisluhnili izpoved hudo.«

Stabilizacijsko sankanje? – *Ne vem, če naši mladi nadebudneži vedo kaj je stabilizacija, čeprav bo prej ko slej udarila tudi nje pri njihovih drobnih željah. Ampak tale nov sankaški pripomoček prav zagotovo nima nič opraviti z našimi gospodarskimi problemi. Sanke, bolj ali manj zavite, premorejo pri vsaki hiši. Toda če se z njimi zvrneš, lahko pošteno boli. Trd je ta les in okovje, in črnic so kmalu polne noge. Včasih so se otroci, če ni bilo sani pri rokah, vozili po griču navzdol kar na smrekovih vejah. Sedaj pa so našli nekaj, kar še hitreje leti: plastične vreče. Če jo nabašeš z mehkim senom, primeš spredaj, se vsedeš nanjo, se boš popeljal po hribu kot na samem mehkem puhu. In če padeš, se še udariti nimaš kam. Imenitna reč, ki je povrhu vsega že zastonj. Plastične vreče leže povsod, seno se pa tudi dobi. Sanke, do nadaljnjega ste odslužile . . . Foto: D. Dolenc*

ŽRTVENI PLES

Dr. Srđjan Bavdek (Nadaljevanje v naslednji številki)

91

1. f5! Se4
2. Le4: de4:

Na ta način je nastal položaj, v katerem oživi lovec na polju b2, saj je kmet d4 postal premičen in lahko odpre dolgo črno diagonalo. Toda kako nadaljevati? Zuckertortovo nadaljevanje kombinacije je nadvse občudoval Steinitz. Morda tudi zato, ker je po smrti velikega Paula Morphyja leta 1884 v dvoboju premagal Zuckertorta z rezultatom 10:5 in se zaradi te zmage oklical za prvega svetovnega prvaka. Priznaj nasprotniku sposobnost in sebi boš dvignil slavo! Vendar pa zasluži kombinacija tudi danes vso pozornost in priznanje.

3. fg6:! Tc2
4. gh7:+ Kh8
5. d5+ e5

Nastal je kritičen položaj. Črna trdnajva na drugi vrsti je zelo neprijetna!

6. Db4!!

Beli je videl že pred šestimi potezami, da na ta način aktivira svoje figure za dokončni obračun z nasprotnikom. Črni izpostavljene dame ne sme vzeti, saj bi po 6. . . . Db4: sledil mat v nekaj potezah 7. Le5:+ Kh7: 8. Th3+ Kg6 9. Tf6+ Kg5 10. Tg3+ Kh5 11. Tf5+ Kh6 12. Lf4+ Kh7 13. Th5 mat.

6. . . . T8c5
7. Tf8+!

Zdoščalo bi tudi 7. De4: in na Tb2: 8. Tf8+! Df8: 9. De5:+ Kh7: 10. Th3 z matiranjem v nekaj potezah.

7. . . . Kh7:
8. De4:+ Kg7
9. Le5:+ Kf8:
10. Lg7+ Kg8
11. De7:

Črni se je vdal.

HITREJŠI ZMAGA

Šah ni dirka na kratke proge. Pri šahu ne prispemo v eni sapi od starta do cilja, ampak igro gradimo skozi več faz. Res pa je, da se včasih igra sprevrže v dirko, ki je podobna srečelovu. To se zgodi v srečanjih brezkompromisnih borcev, ki igrajo odprto in se ne oklepajo taktično čakajočih variant. Njihove partije so za gledalce in navdušence tudi najzanimivejše. V partiji FISCHER– GELLER (Bled, 1961) se je igra že v otvoritvi zaostrila in po deseti potezi črnega je nastal na šahovnici položaj, ki ga prikazuje diagram 163.

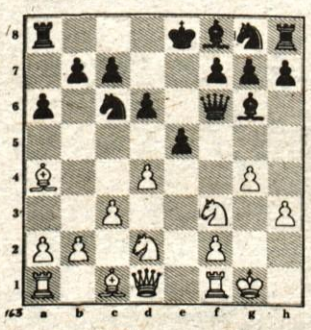

Diagram 163

Smučarski tečaj na Krvavcu

CERKLJE – Športno društvo Krvavec Cerklje organizira začetni in nadaljevalni smučarski tečaj. Le-ta bo na Krvavcu od 9. do 14. februarja v popoldanskem času. Cena tečaja je 1600 dinarjev, predplačilo 1000. Prijave sprejemata tajništvo Združenja obrtnikov Kranj, telefon 27-470 in Peter Slatnar, Cerklje 231, telefon 42-087.

J. Kuhar

TOVARIŠU PREDSEDNIKU SINDIKATA . . .

Škofja Loka – *Bilo je v sredo, 28. januarja tega leta, ko so delavci loškega LTH dobili svojo porcijo vsakdanje malice. Malico jim vozijo iz obrata družbene prehrane Frankovo naselje in malica je okusna ali pa tudi ne – kakor kdaj. Vendar pa po mnenju delavcev večkrat kot ne prav neužitna, a pustili bi zdaj to in se omejili na konkretni primer.*

Predsedniku sindikata temeljne organizacije hladilstvo omenjene delovne organizacije nikakor ni šla malica v slast. Na krožniku je bil pire krompir, golaž in kos mesa, meso pa zanič. Vse skupaj je zavil v papir in odnesel v kuhinjo, z ostrimi pritožbami, da je hrana, predvsem pa meso, neužitno. In začuda – kuharica se je s pritožbo kar strinjala, pripomnila pa je, da za odškodnino dobi nezadovoljni delavec prihodnji dan prav »specialno« malico.

Požvižgal se je delavec na slastne obljube, saj si želi, tako kot vsi ostali, vsak dan dobre in užitne hrane, malice, za katero morajo dnevno odšteti 30 dinarjev. Vzel je pot pod noge in se napotil k občinskem inšpektorju ter se pritožil.

Kuharica pa je držala obljubo in naslednji dan, ko so morali vsi ostali sodelavci prežvekovati vampe, je on sam prejel v bel papir zavita dva kosa belega kruha, vmes pa takšen topel dunajski zrezek, da bi se oblizovali še takšni izbirčneži in nasitili še takšni požrešneži. Na belem ovojnem papirju pa je bilo sporočilo, adresa in pisalo je: Tov. predsedniku sindikata . . .

In upravičeno je tovarišu predsedniku sindikata zavrelo . . . Sprejel je darilo kot skrajno nesramnost in osebno žalitev, saj si ni nikdar prizadeval, da bi le on sam prejel večji in boljši kos mesa, želi si le, da bi bile malice boljše, bolj okusne, bolj užitne. Z očitno zafrkancijo so šli v tem loškem obratu družbene prehrane vendarle predaleč . . .

Črtomir Zorec

NEKAJ BESED O KAMNIKU

OB NJEGOVI 750-LETNICI

(75. zapis)

Nadaljujem s pripovedjo o nesrečnem pesniku Antonu Medvedu, ki je po vrnitvi iz nekake duhovniške »poboljševalnice« v Kainbachu spet smel stopiti na trnovo kaplansko pot od fare do fare. Najprej se je ustavil v ljubljanskem Trnovem, potem je šel na Vače nad Litijo in še v Konjščico nad Zagorjem ob Savi. Nikjer pa ni mogel zdržati dlje časa. Kajti spet se je povrnilo staro nagnjenje, pravzaprav že bolezen, saj je bilo vse zvezano z obolelostjo prebavil in živčno izčrpanostjo. Prostovoljno je zato Medved odšel v protialkoholno zdravilišče Pranthof pri Dunaju.

Vrnil se je čez šest mesecev – zdrav, veder in popoln abstinent. Nastopil je ob koncu leta 1905 kaplansko službo na Breznici pod Stolom, v neposredni bližini Prešernove Vrbe. Tu je bil prvič v življenju in prvič v letih svojega kaplanovanja zares srečen. – K sreči je imel pesnik to pot plemenitega predstojnika, župnika Tomaža Potočnika. Častitljiv možak je skušal razumeti čutečo dušo mladega duhovnega sobrata. Župnik je bil svojemu kaplanu ne le dober predstojnik, pač pa mu je bil pravi oče in resničen prijatelj.

LEPOTICA KATICA

Stvari, ki sem jih doslej pripovedoval, so vse že bolj ali manj znane iz raznih Medvedovih življenjepisov, Finžgarjevih spominov pa tudi iz slovenske književne zgodovine.

Sedaj pa prehajam na bolj izvirno pripoved – ki pa seveda nikakor noče biti kako grdo opravljanje; nasprotno, smoter naslednjega pisanja je, vnesti v žalostne zapise o nesrečnem pesniku in duhovniku vsaj nekaj vedrine in življenjskega optimizma.

Svojo pripoved opiram na sporočilo domačinke I. M. iz Vrbe, sicer pa prave Finžgarjeve sestrične. Resda hudo bolna razborita žena še živi. In se spominja:

Bilo mi je kakih osem let, tedaj sem se pisala še za Finžgarjevo, ko sem čestokrat obiskovala svojo sestro, ki se je učila kuhe v brezniškem župnišču. Med Vrbo in Breznico je le kratka pot, zato sem dostikrat tičala pri svoji sestri. Seveda pa me je zanimal, kot vsa druga dekleta v fari, mladi kaplan, vitek in lep mož. Bil pa je tudi sicer nenavadnih narav: v cerkvi pri maši se je urno zasukal, tudi pridige ni vlekel v nedogled. Na vratih kaplanije pa je imel namesto vizitke narisanega medveda, zraven pa podobico svetega Antona – tako je nazorno povedal, kdo je!

In tudi to smo dekleta zvedela, opazili pa so tudi drugi farani, da je brhki kaplan vedno češče zahajal v žirovniško gostilno Pri Grosu. Krčmar je imel kar šest čednih hčera, ki so, menjaje se, stregle gostom. Bila je tu Johanca, Malka, Cilka, Angelca, Micika in Katica. Najmlajša in najzalša je bila Katica. No, in vanjo se je zagledal iskalec lepote, pesnik Anton Medved. Ostajal je pri Grosu pozno v noč . . .

(»Sram naj ga bo, kdor pri tem kaj slabega misli«. Na to slovito angleško rečenico, ki se nanaša na visok »red kraljičine podveze«, sem se spomnil – saj tudi semkaj, k pripovedi v Medvodovih vasovanjih pri Grosovi Katici, prav gotovo sodi. Vrinek Č. Z.). Vrbnanka I. M. nadaljuje:

Medved je vzel Katico s seboj na Turjak, kjer je dobil svoje prvo samostojno službeno mesto, po šestnajstih letih kaplanovanja. Katica je pri Medvedu služila kot kuharica. – Pozneje se je poročila v Italijo. Vzela je nekega gostilničarja blizu Merana v Južni Italiji.

PISMO IZ ITALIJE

No, tale zadnji podatek, me je vzpodbudil, da sem poiskal nečaka Grosove Katice, domačina iz Most, A. K. in ga prosil za Katičin naslov. – Potem sem pisal v Pedemonte pri Vicenzi. Kmalu sem dobil odgovor, pisan v še kar dobri slovenščini, kljub dolgi Katičini odsotnosti iz domovine (čez 50 let!). Pismo navajam kar dobesedno:

Spoštovani g. Črtomir Zorec!

Prejela Vaše pismo, na katerega kratko odgovorim. Nahajam se že od leta 1913 tu, ko sem se poročila. Sem vdova že 7 let, brez otrok. Ker sem že zapolnila 78 let, da bi se mogla spominjati nazaj – je to za mene preveč naporno, ker se tudi bolj slabo počutim na srcu.

Ako mi bode sreča mila, da sem zdrava, bodem zopet prišla drugo leto poleti v Žirovnico, gor k sestri kakor sem bila lansko leto.

Takrat pa bi se dobili skupaj ako Vam je drago in bi se pogovorila osebno kaj več.

Vas pozdravlja Kati Carotta.
Pedemonta, 12. 10. 1967.

Z »Medvedovo« Katico se nisva sešla, tudi pismeni stik je ugasnil . . .

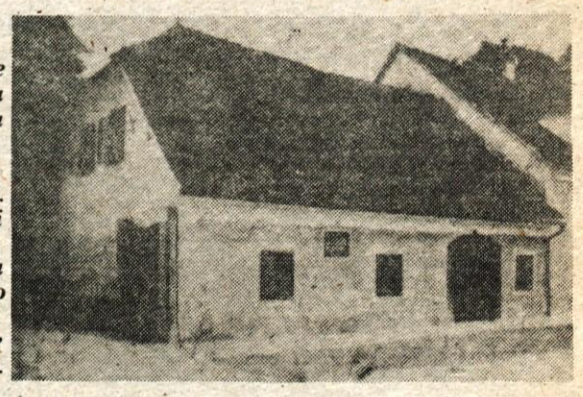

Nekdanje hiše v Kamniku na Grabnu (sedaj Medvedova ulica št. 20), v kateri je bil rojen pesnik Anton Medved. – Sedaj stoji na njenem mestu enonadstropnica – le spominsko ploščo so s pročelja stare prenesli na pročelje nove, sedanje hiše.

Josip Jurčič

JURIJ KOZJAK

Riše: Jelko Peternelj
Priredba: M. Zrinski

118. Med Šenkovo sicer malo, a junaško vojsko je spričo tega seveda zavladalo veliko veselje. Ko so Slovenci po dolgem času spet videli, kako padajo Turki pod njihovimi smrtonosnimi puščicami in meči, so se vrgli nanje s podvojeno močjo. Ob koncu te vsekakor hude, a slavne bitke so bili trdno prepričani, da so tako z lahkim trudom in za malo ceno spet odbili sovražnika in rešili svojo prelepo deželo hude nesreče . . .

119. Ko je torej vsa prednja turška straža obležala na bojišču in je padel na zemljo že mrak, je poslal Jurij Šenk svojega hlapca okrog po deželi, da bi vsem ljudem naznanil veselo novico o premaganem sovražniku. Drugega dne – potem ko bi si njegova vojska čez noč odpočila – pa je srečni vojskovodja nameraval sovražnika pognati čez mejo. S takimi vestmi je torej odjahal to noč njegov vojščak po mestih, naseljih in gradovih.

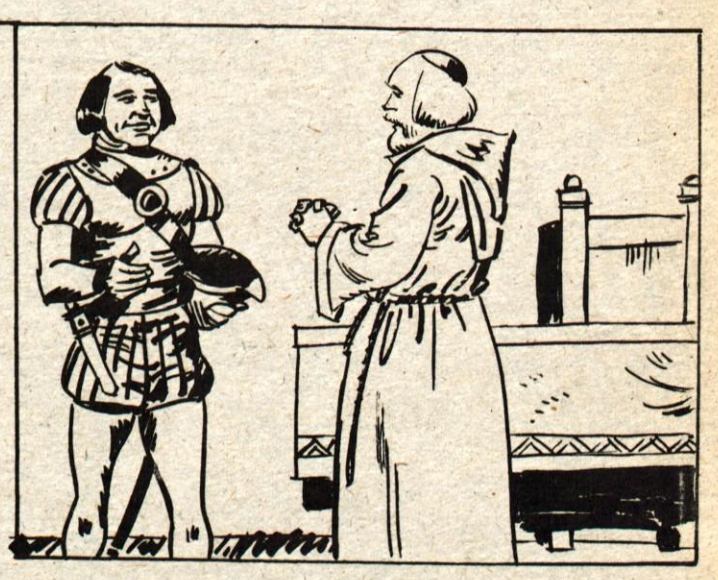

120. Veselo sporočilo, da so Slovenci premagali Turke, je prispelo seveda tudi v stiški samostan. Ko je opat Udalr k zvedel od nasmejanega hlapca za ta veliki dogodek, je brž napovedal veliko zahvalno procesijo k cerkvi Matere božje na Muljavi, vasi, ki je oddaljena za dobro uro hoda od kloštra. Povabil je vse ljudstvo in gospodo z gradov, da bi bili udeleženci te procesije ter zahvalili Boga, da je »odvrnil od dežele veliko nesrečo in podelil zmago pravičnemu kristjanskemu orožju«.

Deveto mladinsko evropsko prvenstvo v alpskih disciplinah

Ambasadorji mladih navduševali na Starem vrhu

STARI VRH, 31. januar – *Idealni snežni pogoji, čeprav bolj malo snega, lepo sončno vreme v vseh štirih dneh tekmovanja, izredno prizadevni organizatorji SK Alpetourja, saj so vzorno pripravili vse proge štiridnevnih bojev, zadovoljni tekmovalci in tekmovalke iz devetnajstih držav Evrope in Kanade, visoke ocene vseh vodij ekip in visoki oceni obeh FIS delegatov za res kvalitetno izvedeno prireditev na evropski višini in še soliden uspeh naših mladincev in mladink v vseh treh disciplinah so glavne značilnosti devetega evropskega mladinskega prvenstva v alpskih disciplinah. Starovrška smučišča so določila nove evropske prvake v smuku, veleslalomu in slalomu. To so bodoči nasledniki Stenmarka, Müllerja, Podborskega, Križaja, Wenzla in drugih asov svetovnega moškega alpskega smučanja. Mlada dekleta Evrope bodo dostojne naslednice Nadigove, Wenzlove, Pelenove, Serrajeve in drugih velikih imen sedanjega ženskega smučanja v svetovnem merilu. Vsi ti so bodoči svetovni in olimpijski prvaki in bodo kaj kmalu vodilni v obeh svetovnih pokalih. Naši mladi alpinci in alpinke so tudi na tem prvenstvu dokazali, da se za bodočnost jugoslovanskega smučanja ni treba bati. Vsi so dostojni nasledniki naš sedanje uspešne ženske in moške smučarske generacije. Ambasadorji mladosti Evrope in Kanade so te trditve dokazovali štiri tekmovalne dni. Še enkrat prisrčna hvala vsem tekmovalkam in tekmovalcem, ki so nas vse štiri dni razveseljevali s svojimi drznimi vožnjami.*

Na vseh evropskih, svetovnih prvenstvih v alpskih disciplinah in olimpijs igrah je paradna disciplina smuk moških in žensk. Tako je bilo tudi tekmovalni dan na Starem vrhu.

DVOJNI USPEH AVSTRIJCEV V VELESLALOMU

Lanskoletni vicešampion Evrope na mladinskem prvenstvu v Maddoni di Campigliu v veleslalomu Avstrijec Guido Hinterseer je tudi tokrt dokazal, da v veleslalomu ni bil zaman lani drugi. Vsi so ga imeli za prvega favorita za ta naslov v veleslalomu. Hinterseer je to s prvim mestom opravičil. Dvojni uspeh v tej disciplini za Avstrijo je prinesel njegov reprezentančni kolega Günther Mader, ki je bil drugi. Bron si je z drzno vožnjo v drugem nastopu prismučal Zahodni Nemec Bernd Felbinger. Tudi naši mladi alpinci so se izkazali, še posebno šestouvrščeni član ljubljanskega Novinarja Rok Petrovič.

Razplet na prvi progi je pokazal, da bo boj za vse tri medalje izredno napet in dramatičen, čeprav si je vodilni po tem prvem nastopu, Hinterseer, zagotovil že sekundno prednost pred rojakom Maderjem in Italijanom Erlacherjem. Na odličnem petem mestu pa je bil Jugoslovan Rok Petrovič in kot dvajseti Tomaž Čimžan. Odličen jugoslovanski veleslalomist Podboj je naredil napako in se je moral posloviti od nadaljnega tekmovanja, medtem ko so Grašič, Knific in Oblak posegli po slabših mestih.

Žal se je v drugi vožnji po prvih petindvajsetih tekmovalcih zataknilo. Postavljač proge Norvežan Solberg je drugi veleslalom zakoličil šest vratic pred ciljem nepravilno. Napako so naredili tudi mednarodni razsodniki, ki niso pregledali te proge. Po teh prvi petindvajsetih nastopih so napako tekmovalci ugotovili in tekma je bila razveljavljena. Pri tem organizatorje ne zadene nobena krivda. Vsi so morali ponovno na start. To ni zmedlo najboljših in skoraj vsi so obdržali vodilna mesta. Le tretjemu po tej prvi vožnji Italijanu Erlacherju ni šlo najbolje, saj ga je ob bronasto kolajno spravil Zahodni Nemec Felbinger, Roka Petrovića pa je s petega mesta izrinil Avstrijec Walter Gugele. Po nekaterih odstopih in po solidni vožnji na tej progi se je na sedemnajsto mesto prebil še Jugoslovan Tomaž Čižman, dosti solidna pa sta bila tudi Dušan Grašič in Luka Knific.

Jugoslovanske alpinke so na evropskem mladinskem prvenstvu v alpskih disciplinah najboljšo uvrstitev dobile v veleslalomu. Andreja Leskovšek je bila deveta.

ŠVEDI IMAJO NASLEDNIKA STENMARKA

Sobota je na Starem vrhu prinesla dvojni spored. Mladinci so se za evropske naslove potegovali v slalomu, mladinke pa so morale opraviti z dvema nastopoma v veleslalomu. Tokrat so se v slalomu veselili Švedi, saj je njihov tekmovalec Jonas Nilsson dokazal, da imajo Švedi v tem mladem tekmovalcu odličnega naslednika za Stenmarka. Jonas Nilsson ima namreč skoraj isti način vožnje kot sloviti »kralj« svetovnega alpskega smučanja v slalomu in veleslalomu Ingemar Stenmark. Mladi Nilsson je že v prvem nastopu z dobrim časom dokazal, da mu tokrat vsi ostali ne bodo lahko odvzeli kolajne. Čeprav je imel Šved po prvem nastopu le trinajst stotink prednosti pred drugo uvrščenim Avstrijcem Gugeletom, je to prednost za prvo mesto nato nadoknadil v drugem nastopu. Dosegel je najhitrejši čas in zlato je bilo njegovo. Tudi Italijani so s tretjim mestom, ki ga je dosegel Sergio Galli, dobili odlične naslednike Grosu, De Chiesi in Nöcklerju in drugim. Tudi v jugoslovanskem taboru so se veselili po prvem odličnem nastopu Tomaža Čižmana. Toda Tomaž je v drugem napravil napako in sledila je diskvalifikacija. Vendar smo lahko zadovoljni z desetim mestom Igorja Podboja, štiriindvajseti pa je bil Dušan Grašič. Dobre uvrstitve se je nadejal tudi šesti v veleslalomu Rok Petrovič, toda Roka je izločila že prva vožnja.

Na slovesni otvoritvi, ki so jo smučarski delavci SK Alpetourja pripravili v športni dvorani na Podnu, je v imenu častnega predsednika devetega mladinskega evropskega prvenstva v alpskih disciplinah prvenstvo odprl podpredsednik ZIS Zvone Dragan. V kulturnem programu so nastopili tudi folkloristi mesta Sarajeva. V Sarajevu bodo leta 1984 zimske olimpijske igre.

REZULTATI IX. EP

Mladinci – smuk – 1. Fahner (Švica) 1:34,05, 2. Huber 1:34,58, 3. Frac 1:34,87, 4. Sölle (vsi Avstrija) 1:35,0 Genelet (Švica) 1:35,22, 29. Dolin 1:38,10, 31. Planinšec 1:38,56, 42. Je 1:39,80, 49. Grašič (vsi Jugoslavi 1:41,48; veleslalom – 1. Hinters 2:31,69, 2. Mader (oba Avstrija) 2:31, 3. Felbinger (ZRN) 2:32,20, 4. Erlac (Italija) 2:32,21, 5. Gugele (Avstri 2:33,29, 6. Petrovič 2:33,70, 17. Čižm 2:36,31, 21. Grašič 2:37,37, 23. Kn 2:37,87, 32. Oblak (vsi Jugoslavi 2:39,51; slalom – 1. Nilson (Švedsk 1:32,79, 2. Gugele (Avstrija) 1:33,4 Galli (Italija) 1:34,88 in Huber (Avs ja) oba 1:34,88, 5. Thun (Norveš 1:34,98, 10. Podboj 1:36,34, 24. Gr (oba Jugoslavija) 1:38,94; kombina – 1. Hinterseer, 2. Gugele (oba Avs ja), 3. Genolet (Francija);

mladinke – smuk – 1. Quitet (Fr cija) 1:42,53, 2. Witternwiller (Šv 1:43,49, 3. Eder (Avstrija) 1:43,51 Kiehl (ZRN) 1:44,16, 5. Merle (Franc 1:44,32, 23. Jerman 1:47,03, 29. Peh 1:48,24, 30. Blažič 1:48,52, 32. Pore (vse Jugoslavija) 1:49,35; veleslalom 1. Merle (Francija) 2:34,23, 2. G (ZRN) 2:34,96, 3. D. Tlalka (Polj 2:35,46, 4. Weber 2:35,79, 5. Riedl (Avstrija) 2:36,62, 9. Leskovšek 2:3 14. Peharc (obe Jugoslavija) 2:36 slalom – 1. Valt 1:39,52, 2. Magoni (Italija), 3. D. Tlalka (Poljska) 1:39,6 Eder (Avstrija) 1:40,08, 5. M. Th (Poljska) 1:40,35; kombinacija – Eder (Avstrija), 2. Gerg (ZRN), D. Tlalka (Poljska).

Rok Petrovič je bil najbolje uvrščeni Jugoslovan štiridnevnih tekmovanj na evropskem mladinskem prvenstvu na Starem vrhu. Rokovo šesto mesto v veleslalomu je bila nasploh najboljša jugoslovanska uvrstitev na tem prvenstvu.

USPEH FRANCOZINJE, NEMKE IN POLJAKINJE

Sobotni nastop veleslalomistk je že drugo zlato prineslo Francozinjam. Zmagala je simpatična šestnajstletna Carole Merle. Srebro je po zaslugi Michaele Gerg odšlo v ZRN, bron pa je presenetljivo osvojila Poljakinja Dorota Tlalka. Deveto mesto je lep mednarodni uspeh tudi za petnajstletno Andrejo Leskovšek, Polona Peharc je bila solidna štirinajsta. To mesto je Peharčevi prinesla odlična druga vožnja, saj je dosegla sedmi najboljši čas v tem odločilnem nastopu.

Jugoslovankam je v prvem nastopu kazalo bolje. Leskovškova je bila namreč petnajsta, Blažičeva sedemnajsta in takoj za Blažičevo je bila uvrščena Jermanova, Peharčeva pa je naredila več napak, ki so je stale boljše uvrstitve v tem prvem nastopu. Toda v drugem nastopu sta se izkazali le Leskovškova in Peharčeva, medtem ko sta Blažičeva in Jermanova morali zaradi svoje izredno drzne vožnje odnehati.

V SLALOMU BREZ UVRSTITVE JUGOSLOVANK

Zadnji dan devetega evropskega mladinskega prvenstva v alpskih disciplinah je največje zmagoslavje prineslo Italijankam. V našem taboru pa je bila ta nedelja črna. Čeprav so vse štiri nastopile v prvi jakostni skupini, so vse morale odnehati. Že prva vožnja je izločila Natašo Blažič, Andrejo Leskovšek in Alenko Mavec. Edina, ki je preostala v boju za prvo evropsko odličje v jugoslovanskem taboru je bila Metka Jerman, ki je bila po prvem nastopu na odličnem drugem mestu in le za malenkostnim zaostankom za vodilno Poljakinjo Dorotejo Tlalko, tretja pa je bila v tem uvodnem nastopu Avstrijka Sylvia Eder. Sicer je bil ta uvodni nastop mladink v slalomu izredno selektiven, saj jih je od prijavljenih šestinpetdeset prvi cilj videlo le trideset.

Vendar je drugi nastop postavil vse na glavo. Odlično so se v tem »finalu« izkazali Italijanki Wilma Valt in Paoletta Magoni. Osvojili sta zlato in srebrno, bron pa je po zaslugi Doroteje Tlalko odšlo ponovno na Poljsko. Jugoslovani smo doživeli še eno razočaranje. Druga po prvi vožnji Metka Jerman je bila na tej drugi progi odlična. Lepo je jemala vratica, dosegla drugi najboljši vmesni čas in ko smo že vsi pričakovali, da bo Metki uspelo osvojiti odličje, je prišlo do tistega, kar smo se najbolj bali. Jermanova je namreč deset vratic pred ciljem naredila hudo napako in ostala je v snegu. Res škoda!

Če pogledamo nastope na tem prvenstvu Jugoslovanov smo kljub »črni nedelji« deklet v slalomu dosegli pričakovane uvrstitve. Res bi bili lahko nekoliko višji, toda zavedati se moramo, da je to mlada generacija, ki ima pred seboj še dve in celo tri evropska prvenstva. Na teh bodo lahko na evropskem prestolu na prvih mestih naseledili Križaja in Strela, ki sta bila prvaka med temi v slalomu in veleslalomu. Bojan je bil prvi leta 1975, Boris pa 1977.

D. Humer
Foto: P. Pokorn

Gašper Zakotnik, vodja tekmovanja, Janez Gašperšič, sekretar devetega evropskega prvenstva, v družbi predsednika za mladinsko smučanje pri mednarodni smučarski organizaciji FIS Avstrijca Huberta Pirchnerja. Pirchner je imel na Starem vrhu tudi vlogo delegata FIS za ženske discipline.

Za malo mesto veliko dejanje

Nadaljevanje s 1. str.

Tako kot je bilo slovesno vse štiri dni prvenstva je bilo tudi na slovesni otvoritvi, ki so ga skrbni organizatorji SK Alpetour pripravili za vse v športni dvorani na Podnu. V prepolni dvorani in pred številnimi družbenopolitičnimi delavci republike, Gorenjske in občine je prvenstvo v imenu častnega predsednika prvenstva odprl podpredsednik ZIS Zvone Dragan. Zvone Dragan si je ogledal tudi vse tekme. V res prisrčni in slovesni otvoritvi so nastopili tudi fo ristí iz Sarajeva, ki bo leta prizorišče zimskih olimpij iger, domača folklorna sku in tamburaški orkester Bis ca iz Reteč in domača godb pihala.

Naj zapišemo še eno predsednika SO Škofja Viktorja Žaklja: »Slava je s ki ga je treba jemati v maj dozah.« Prepričani smo, d bodo tega izreka mladi zm valci in zmagovalke Sta vrha držali.

D. Hum

Svetovni alpski pokal

Za mojstre ni nič nemogoče

ST. ANTON, 31. JANUARJA – Za velemojstre slaloma v svetovnem alpskem moškem pokalu ni več nemogočega. To so dokazali najboljši slalomisti na svetu na šestem letošnjem slalomu za svetovni pokal. Šesti zaporedni slalom letošnje smučarske sezone bo šel v zgodovino alpskega smučanja kot najbolj »nori« slalom vseh sezon. Res je sicer, da je že tretjič to sezono prav v slalomu slavil Ingemar Stenmark, pa je prvi slalomski nastop na tej St. Antonski progi postregel s takim razpletom, da si ga ne more zamisliti niti najbolj spreten filmski režiser.

Med petnajstimi najboljšimi v res vrhunski predstavi so bili samo trije iz prve jakostne skupine. Za največje presenečenje je poskrbel Avstrijec Ortner, ki se je s sedeminpetdeseto startno številko prebil na prvo mesto. Zmagovalec tega slaloma Stenmark je bil šele dvanajsti, naš Bojan Križaj pa s številko ena triindvajseti. Kaj se pravi storiti nemogoče, je pokazal Stenmark, ki je zmagal in nato s svojo vrhunsko predstavo še Bojan Križaj. Čeprav je Bojan v »finalu« napravil dve napaki, mu je z vratolomno vožnjo uspelo, da je osvojil še vedno odlično osmo mesto. Kuralt je bil do vmesnega časa v prvem nastop najhitrejši, a tu ga potem spet zmed in odnehal je. Uvrščena od naših sta Cerkovnik in Franko, medtem ko Strela izločila druga vožnja, Benedi pa že prva. Danes bo v Schladmingu sporedu veleslalom, ki bi moral biti uvod v novo sezono v decembru v d'Iseru.

Rezultati – 1. Stenmark (Švedsk 1:40,94, 2. Ph. Mahre (ZDA) 1:41, 3. Halsnes (Norveška) 1:41,62, Andrejev (SZ) 1:41,64, 5. Ortner (A strija) 1:41,95, 6. Sörli (Norveš 1:41,79, 7. De Chiesa (Italija) 1:41, 8. Križaj (Jugoslavija) 1:42,03, Strand (Švedska) 1:42,05, 10. Ka (Japonska) 1:42,07, 11. Nöckler (Ital 1:42,42, 12. Gruber (Avstrija) 1:43, 13. Žirov (SZ) 1:42,72, 14. Läthy (Šv 1:42,88, 15. Skajem (Norveška) 1:43, 25. Cerkovnik 1:43,85, 26. Franko (Jugoslavija) 1:43,86.

SVETOVNI POKAL – SLALOM 1. Stenmark 110, 2. Frommelt 67, Križaj 64, 4. Strand 55, 5. S. Mahre 6. Ph. Mahre 43, 7. Andrejev in Ok insky 41, 9. De Chiesa 36, 10. Žirov Girardelli 32.

Orehek pri Kranju – *Že nekaj zim so po Sorškem polju speljane tekaške steze, ki so iz bližnjih vasi zvabljale vse več ljubiteljev tega zimskega športa. Tudi letos so orehovški in drulovški mladinci potegnili tekaške proge. Krajevna skupnost Orehek-Drulovka je tudi pri tem pokazala svoje razumevanje in primaknila denar za uporabo traktorja. Blizu 12 kilometrov proge je speljane na obeh straneh železniške proge. Ker je zanimanje tolikšno, so nekateri športniki prišli na misel, da bi pripravili tudi tekaški tečaj. Okrog trideset slušateljev se je prijavilo in v treh skupinah so jim tekaške osnove – hojo na smučeh, osnovni korak, diagonalni korak, enojni korak z enkratnim in dvakratnim odrivom, tehniko mazanja smuči – dajali vaditelji, člani ZVUTS Janez Gorjanc, Vlado Marn in Mirko Komac. Štiri dni po dobri dve uri vadbe za vsega sto dinarjev startnine. Slušatelji, ki so bili vseh starosti, od 10 do 45 let, so zadovoljni, saj so se v tako kratkem času veliko naučili. Krajevna skupnost bo, če bo zanimanje za tečaj tudi v prihodnje, s tečaji nadaljevala. Foto: D. Dolenc*

Vaterpolo
Selektor v Kranju

Med pripravami za odhod na Žabljak, kjer bodo priprave naših najboljših vaterpolistov, se je v Kranju mudil zvezni kapetan naše reprezentance Trifun Čirković. Izkušeni strokovnjak se je zanimal za položaj v slovenskem in kranjskem vaterpolu ter predaval o taktiki igre. Zanimivo predavanje bo nedvomno koristilo trenerjem in igralcem kranjskega prvoligaša, ki že marljivo vadijo za novo sezono. Trifun Čirković je o slovenskem oziroma kranjskem vaterpolu povedal naslednje:

»Velik uspeh je, da je Triglav spet prvoligaš. Omeniti pa je treba, da morebitni izpad iz družbe najboljših ne bi smel biti tragedija, potrebno je namreč na vse načine širiti bazo tega športa, ki ima v Kranju že tradicijo. Nedvomno so Kranjčani najbolj v deficitu s pogoji in sredstvi, zato bi širša regija morala pomagati temu klubu, saj ni šala biti prvoligaš v državi olimpijskih vice-prvakov! Prav pomoč tem vztrajnim fantom in sodelovanje z njimi pa je porok za prihodnost, ki jo vaterpolo ob razvitem plavanju v Kranju nedvomno ima.« Na priprave naše najboljše vrste, ki jo čakajo težke preizkušnje (svetovni pokal, Evropsko prvenstvo pri nas), je kot trener odpotoval tudi mladi kranjski strokovnjak Borut Farčnik, ki bo sodeloval pri delu z reprezentanti. To je nedvomno lepo priznanje kranjskemu vaterpolu in Borutu Fračniku, ki je postal tako že stalni sodelavec pri treningih najboljših.

M. Šubic

Ustanovili športno društvo Reteče

Na pobudo DPO Reteče so v Retečah ustanovili športno društvo Reteče. Potrebo po organizirani športno rekreativni dejavnosti je narekovalo več dejavnikov. Povezati v društvo že delujoče sekcije in klube ter omogočiti sodelovanje čim širšemu krogu občanov, predvsem pa obogatiti prosti čas mladih. Iniciativni odbor je s pomočjo TTKS Škofja Loka izvedel ustanovni občni zbor, sprejel pravila in program društva ter izvolil organe društva.

Občnega zbora se je udeležilo lepo število občanov in kar je še posebej razveseljivo, tudi veliko mladine. K sodelovanju smo povabili tudi OZD ISKRA, ki je na območju KS, da bi skupno načrtovali dejavnosti in dogradili športne objekte, predvsem košarkarsko igrišče.

V zimskem času je na razpolago drsališče pred šolo, na katerem je živ žav od jutra do večera.

Športno društvo pomeni torej korak naprej k realizaciji sklepov, ki so začrtani v dokumentih krajevne skupnosti.

B. Tišler

ALPINISTIČNE NOVICE

Stalno in lepo vreme že nekaj časa razveseljuje alpiniste, ki jim ugodne razmere dopuščajo precej več vzponov kot v prejšnjih letih. Tako sporoča Luka Karničar (AO Jezersko), da je 3. 1. 1981 skupaj z Radom Markičem opravil prvo zimsko ponovitev Direktne smeri v malem Kupu (S stena Kočne), višina 600 m, ocena IV/III. 16. 1. je sam opravil ponovitev Slapov pod Češko kočo (60–80 st., 35–50 st., 250 m), 17. 1. pa je skupaj s sestro preplezal prvenstveno Smer izgubljene rokavice v severnem grebenu Kočne, levo od slapu Čedca. Smer je visoka 320 m, povprečna naklonina je 40–50 st., najtežje mesto pa je 20 m visok slap z naklonino 70–80 stopinj.

21. 1. sta Luka Karničar in Franc Langerholc (AO Škofja Loka) preplezala še Staro smer v steni nad Ospom.

Matjaž Dolenc

Zimskošportne sindikalne igre kranjske občine
Tradicija množičnosti obveljala

Nad 1000 članov osnovnih organizacij sindikata iz kranjske občine se je udeležilo letošnjih zimskošportnih sindikalnih iger kranjske občine v Gozd Martuljku – Nekateri so se le prijavili, na start pa jih ni bilo!

Del članov organizacijskega odbora 14. zimskošportnih sindikalnih iger kranjske občine

GOZD MARTULJEK – Štirinajste zimskošportne sindikalne igre kranjske občine so pod streho! Tudi zanje je obveljalo pravilo množičnosti, saj je v soboto in v nedeljo v Gozd Martuljku tekmovalo nad 1000 članov osnovnih organizacij sindikata iz kranjske občine. Prijavljenih jih je bilo sicer 400 več, pa nekateri spet niso prišli na tekmovanje, kar povzroča organizatorjem dodatne težave. V prihodnje kaže to nelepo navado odstraniti!

Letošnje igre je vzorno organiziral organizacijski odbor pod vodstvom Darka Segule, tehnična izvedba pa je bila skrb Smučarskega kluba iz Mojstrane za veleslalom in Športnega društva Gumar iz Kranja, ki je izpeljal tekmovanji v teku in sankanju. K uspehu sindikalnih iger je veliko prispevalo tudi vreme, zato je bilo srečanje v Gozd Martuljku še bolj prijetno. Lahko trdimo, da bodo takšne tudi 15. jubilejne igre. Na slovesni razglasitvi najboljših na letošnjih igrah so razen kolajn in priznanj podelili tudi posebna priznanja tekmovalcem, ki so se udeležili že desetih iger. Takšnih sindikalnih veteranov pa ni malo.

REZULTATI – SANKANJE: ženske A: 1. Cvetka Šimnovec (Merkur), 2. Slavka Zabret (Socialna medicina in higiena), 3. Jerica Vovk (ETP); ženske B: 1. Nada Hočevar (CP), 2. Slava Pelko (Gimnazija), 3. Meta Drinovec (LB); moški A: 1. Jože Marn (Petrol), 2. Jože Mergole (ETP), 3. Zlatko Filej (SO Kranj); moški B: 1. Ludvik Soklič (IBI), 2. Jurij Rozman (Socialna medicina in higiena), 3. Dragan Ristič (COP);

TEKI – ženske A: 1. Špela Ahačič (Sava), 2. Cilka Bajd (Sava), 3. Jasmina Pogačnik (Glasbena šola); ženske B: 1. Mira Krampl (Iskra), 2. Jela Rebolj (Merkur), 3. Nada Hvasti (Gradbinec); ženske C: 1. Ela Teran (Zavod za šolstvo), 2. Slava Pelko (Gimnazija), 3. Nežka Bešter (Gorenjski tisk); moški A: 1. Janez Ribnikar (Planika), 2. Srečo Bešter (Iskra), 3. Franci Lah (Gradbinec); moški B: 1. Filip Kalan (Gradbinec), 2. Janez Krišelj (KOGP), 3. Janez Mlinar (Petrol); moški C: 1. Jure Dolenc, 2. Vinko Grašič (Iskra), 3. Alojz Jošt (Elektro);

VELESLALOM – ŽENSKE A: 1. Mojca Casagrande (Merkur), 2. Darja Resman (LB), 3. Joži Rezonja (JAT); ženske B: 1. Eti Kurnik (LB), 2. Darinka Križnar (Domplan), 3. Majda Ovniček (PTT); ženske C: 1. Marjanca Jerman (Sava), 2. Frida Gosnik (Živila), 3. Polona Merlak (Zdravstveni dom); ženske D: 1. Jana Rautner (Zavarovalnica), 2. Tončka Toplak (Živila), 3. Boža Trefalt (Gradbinec); MOŠKI A: 1. Tone Krničar (Živila), 2. Franc Perko (Iskra), 3. Drago Zadnikar (PM); moški B: 1. Izidor Karničar (VGP), 2. Luka Karničar (OŠ Predoslje), 3. Zdene Pavec (Iskra); moški C: 1. Andrej Ponikvar (Gradbinec), 2. Drago Leben (Sava), 3. Milan Nadišar (Iskra); moški D: 1. Pavel Smolej (Merkur), 2. Janez Mlinar (Petrol), 3. Lado Rupar (Tekstilindus); moški E: 1. Edo Slivnik (Gradbinec), 2. Tomaž Jamnik (Elektro), 3. Janez Robas (Gimnazija); moški F: 1. Franc Dolinar (KOP), 2. Jože Zavrl (Domplan), 3. Marjan Demšar (Iskra); moški G: 1. Janko Štular (IBI), 2. Vinko Šarabon (DPO), 3. Franc Bajželj (Iskra);

KOMBINACIJA – moški: 1. Viktor Šparovec (Iskra), 2. Primož Senčar (Gradbinec), 3. Vlado Marn (Sava); ženske: 1. Ljuba Šušteršič (Gradbinec), 2. Slava Pelko (Gimnazija), 3. Eti Kurnik (Lj. banka); EKIPNO: sankanje: 1. Gradbinec, 2. Tekstilindus, 3. SPIZ; teki: 12. Gradbinec, 2. Sava, 3. Iskra; veleslalom: 1. Sava, 2. Gradbinec, 3. SPIZ. Skupni ekipni zmagovalec je Gradbinec.

Besedilo in slike:
J. Košnjek

Slava Pelko, tekmovalka kranjske Gimnazije, je v ženski kombinaciji sankanja, teka in veleslaloma zasedla drugo mesto

Casagrande Mojca, najhitrejša v veleslalomu žensk v kategoriji do 25 let

Kondor uspešen

GODEŠIČ – Na občnem zboru so se zbrali člani Športnega društva Kondor z Godešiča in ocenili preteklo delo in sprejeli letošnji program dejavnosti. Kondor, ustanovljen pred 14 leti, je prerastel iz majhnega društva v kolektiv, ki združuje nad 120 članov. Kondor je v preteklem letu dobro delal, so poudarili na občnem zboru. Napredovala je strelska sekcija, prav tako pa tudi sekcija za rekreacijo. S smučarskim tekom se na primer že ukvarja skoraj 40 članov. Največje uspehe so dosegali igralci namiznega tenisa, ki so že 10 let zapored škofjeloški občinski prvaki. Kondor razvija tudi nogomet. Pionirji so bili v občinski ligi drugi, člansko moštvo pa je na primer zmagalo na močnem turnirju pri Sv. Duhu. Kondor je organiziral več prireditev občinskega pomena, prav tako pa tudi republiško prvenstvo paraplegikov v namiznem tenisu. Letošnji delovni program bo zahteven. Največ pozornosti bo veljajo razvijanju množičnosti ter strokovnemu in vaditeljskemu kadru, ki ga še vedno primanjkuje.

J. Starman

Smučarski skoki
V nedeljo za pokal Adergasa

ADERGAS – Na 40-m skakalnici v Adergasu bo v nedeljo, 8. februarja ob 14. uri tradicionalno tekmovanje za pokal Adergasa. Nastopili bodo skakalci iz vseh slovenskih klubov. Organizator ŠD Adergas pa je povabil še skakalce iz treh avstrijskih klubov in iz Travnika (BiH), kjer so začeli z vzgojo mladih skakalcev, ki jih vodi poljski trener. Tekmovali bodo v vseh kategorijah, razen cicibanov. Ker bo ta dan dopoldne državno prvenstvo v Planici, bodo nekateri udeleženci najpomembnejšega domačega tekmovanja popoldne vseeno nastopili tudi v Adergasu. Zato se obeta dokaj kvalitetna prireditev.

J. J.

Tržiške sindikalne igre
Razpisi pripravljeni

TRŽIČ – Komisija za šport in rekreacijo pri občinskem svetu zveze sindikatov Tržič bo tudi v letošnjem letu, tako kot že vrsto let, za svoje člane pripravila tekmovanja v veleslalomu, teku na smučeh in sankanju. Zaradi vse večjega zanimanja za tovrstna rekreativna prvenstva so se na zadnji skupni seji s komisijo za rekreacijo pri TKS Tržič odločili, da v letu 1981 razpišejo tudi tekmovanje za najboljše v trojni kombinaciji (veleslalom, tek na smučeh in sankanje). V tem tekmovanju bodo tekmovalci in tekmovalke razdeljeni v tri starostne skupine (do 30, 31–40 in nad 40 let).

Vsako posamično prireditev bodo točkovali, število točk pa bo odvisno od skupnega števila sodelujočih, torej od množičnosti. Pristavili pa so še en pogoj in sicer lahko v vseh tekmovanjih nastopajo le ekipe osnovnih organizacij sindikata, ne pa konferenc osnovnih organizacij sindikata. S tem naj bi še povečali število sodelujočih.

Pripravili so tudi že razpise za omenjena tekmovanja. Najprej bo na sporedu tekmovanje v teku na smučeh in sicer že 7. februarja. Prvenstvo bo v Križah, pričelo pa se bo ob 15.30 uri. Prijave za to tekmovanje bodo sprejemali do 7. februarja do 14. ure. Teden dni za tem bo v Hrastah nad Tržičem (14. 2. ob 10. uri) tekmovanje v veleslalomu. Prijaviti se je treba do 13. februarja. V kolikor pa takrat ne bo snega v Hrastah, je predvideno, da bo prvenstvo 21. marca ob 10. uri na Zelenici (prijave do 20. 3). Tekmovanje v sankanju pa bo v Lomu ali pod Storžičem in sicer 28. februarja ob 10. uri dopoldne. Prijave bodo sprejemali do 27. februarja.

Za vsa prvenstva, ki se jih zaposleni v Tržiču nameravajo udeležiti se je treba prijaviti na naslov: TKS Tržič, Blažičeva 4 (tel. 50-342).

J. Kikel

Zanimanje za smučanje in drsanje v Komendi

S smučarskega tekmovanja v Komendi.

KOMENDA – Smučanje in drsanje postajata v Komendi in okolici vedno bolj množična oblika rekreacije. Dokaz za to so krajevna tekmovanja. Športno društvo in krajevna skupnost sta se odločila, da je treba v primerih tako ugodnih zim, kot je letošnja, omogočiti smučanje in drsanje doma. Hokejska sekcija že ureja drsališče po Ločarsko zadrugo, ki je osvetljeno in omogoča drsanje tudi zvečer. Pripravili so tudi že nekaj hokejskih tekem.

Veliko zanimanje je tudi za smučanje. 18. januarja je bilo tekmovanje v veleslalomu na Škrletovem hribu. Kar 114 krajanov vseh starosti je tekmovalo, gledalcev pa je bilo nad 200. Organizacijska trojka Franc Strehovec, Beno Žnidaršič in Vito Peterlin je vzorno pripravila tekmovanje. Po tekmovanju so se dogovorili, da je nujno dobiti prenosno smučarsko vlečnico, ki bo primerna terenom okrog Komende. Nakup bo mogoč s pomočjo krajanov in krajevne skupnosti. Vedno večje pa je tudi zanimanje za smučarski tek, prav tako pa tudi za smučarske skoke. Vedno več pionirjev vadi pri SK Kamnik.

Poglejmo najvažnejše rezultate in uvrstitve zadnjega krajevnega veleslaloma. Med predšolskimi otroki sta do cilja prismučala Primož Čevka in Robi Misija. Pri mlajših pionirjih so bili najboljši Milan Šinkovec, Boštjan Kočar in Marko Lah, pri starejših pionirjih Matjaž Štebe, Milan Zorman in Janez Lončar, med pionirkami Katrin Žnidar in Sonja Petek, med mladinci Vili Korošec, Peter Pogačar in Stele Bogdan, med mladinkami pa Milena Bremšak, Irena Štupar in Polona Korbar. Pri članih, starih od 20 do 30 let, so bili najhitrejši Ciril Virjent, Franc Strehovec in Vito Peterlin, pri članih od 30 do 40 let pa Jože Romšak, Janez Prijatelj in Rudi Ocepek. Med veterani pa so bili najboljši Slavko Sodnik, Slavko Kern in Milan Šinkovec.

S. Lah

Smučarski delavci iz Mojstrane so poskrbeli za tehnično plat tekmovanj v veleslalomu. Na sliki del njihove ekipe časomerilcev.

1020 članov sindikata iz kranjske občine je sodelovalo na igrah v Gozd Martuljku. Nastopajoči so pokazali veliko mero borbenosti in smučarskega znanja.

JELOVICA

Lesna industrija Škofja Loka
TOZD Proizvodnja oken in vrat

išče

VEČ DELAVCEV IN DELAVK
za proizvodne obrate stavbnega pohištva v Škofji Loki

Pogoj: – starost 15 let in urejeno stanovanjsko vprašanje,
– zaželjeno je, da imajo moški kandidati odslužen vojaški rok

VEČ MIZARJEV
za zahtevnejša dela v proizvodnji stavbnega pohištva

Pogoj: – poklicna šola lesne stroke in odslužen vojaški rok

Kandidatom nudimo dinamično, zanimivo delo in stimulativne osebne dohodke ter možnost nadaljnjega strokovnega izpopolnjevanja.

Kandidati naj vložijo pismene ponudbe s kratkim opisom dosedanjih delovnih izkušenj na naslov Jelovica, lesna industrija Škofja Loka, Kadrovska služba. Lahko pa se tudi osebno zglasijo v kadrovski službi.
Rok za ponudbe je 15 dni od dneva objave.

---

avto-moto društvo škofja loka

64220 škofja loka, jegorovo predmestje 10

Izvršilni odbor objavlja prosto delovno mesto za opravljanje del in nalog v pisarni AMD t. j.

VODENJE ADMINISTRATIVNIH IN KNJIGOVODSKIH OPRAVIL

Pogoji: – ekonomska srednja šola,
– 2 leti delovnih izkušenj na podobnih delih in opravilih

Pogodba se sklene za nedoločen čas s polnim delovnim časom ter 3 mesečno poizkušnjo. Prošnje sprejemamo v društveni pisarni ali po pošti do 15. februarja 1981.

SKUPŠČINA OBČINE RADOVLJICA
Komisija za popis prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj v občini Radovljica v letu 1981

vabi k sodelovanju

NEZAPOSLENE, ŠTUDENTE IN UPOKOJENCE TER DRUGE OBČANE,
ki so pripravljeni sodelovati kot

POPISOVALCI IN INŠTRUKTORJI
pri izvedbi popisa prebivalstva gospodinjstev in stanovanj v občini Radovljica.

Za pripravo na popis z inštruktažo in sodelovanje pri popisu, ki bo trajal od 1. do 15. 4. 1981 si morate rezervirati celodnevi čas od 25. 3. do 15. 4. 1981.

Za izvedbo popisa potrebujemo 170 popisovalcev in 25 inštruktorjev. Popisovalci morajo imeti vsaj srednjo strokovno izobrazbo in čitljiv rokopis, kandidati za inštruktorje pa vsaj višjo strokovno izobrazbo. Popisovalci in inštruktorji bodo za opravljeno delo glede na porabljeni čas prejeli ustrezno nagrado. Popisovalci v višini povprečnega osebnega dohodka delavcev s srednjo izobrazbo v SR Sloveniji, inštruktorji pa v višini poprečnega osebnega dohodka delavcev z višjo strokovno izobrazbo v SR Sloveniji.

Prijave pošljite Občinski komisiji za popis prebivalsta gospodinjstev in stanovanj v letu 1981 pri Skupščini občine Radovljica do 9. 2. 1981.

Prijava naj vsebuje:
1. Ime in priimek kandidata
2. Datum, kraj rojstva in šolska izobrazba
3. Točen naslov prebivališča s telefonsko številko
4. Podatek o tem ali je že sodeloval pri preteklih popisih
5. Ali je pripravljen sodelovati kot prepisovelc, če bo preveč prijav za inštruktorje
6. Številka žiro računa, če ga ima
7. Lastnoročni podpis

Občinska popisna komisija

OBRTNO ZDRUŽENJE OBČINE KRANJ
Likozarjeva 12

razpisuje na osnovi sklepa komisije za delovna razmerja prosto delovno mesto

KNJIGOVODJE ZA KNJIGOVODSKI SERVIS

Pogoji: – srednja strokovna izobrazba ekonomske smeri in dve leti delovnih izkušenj,
– nepopolna srednja izobrazba s 5-letno prakso v računovodstvu

Prijave sprejema Združenje obrtnikov občine Kranj, Likozarjeva 1, do 18. 2. 1981.

GORENJSKI SEJEM
Kranj p. o.

vabi k sodelovanju za nedoločen čas delavko, ki bi želela opravljati dela in naloge
ČISTILKE
Poskusna doba je 2 meseca.
Pismene ponudbe pošljite v roku 15 dni po objavi na naslov Gorenjski sejem, Kranj, Staneta Žagarja 27.

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST OBČINE KRANJ

razpisuje
ZBIRANJE PONUDB ZA IZVAJANJE DEL NA VZDRŽEVANJU STANOVANJ IN STANOVANJSKIH HIŠ, IN SICER ZA:
– krovska dela,
– kleparska dela,
– vodovodnoinštalaterska dela,
– dela na vzdrževanju centralnoogrevalnih naprav,
– pleskarska in soboslikarska dela,
– tesarska dela,
– zidarska in fasaderska dela

Vse informacije in enotne obrazce za izdelavo ponudb se dobijo do 15. februarja 1981 na DO Domplan, Kranj, Cesta JLA 14.

HTDO
Gorenjka
Jesenice

Odbor za medsebojna razmerja TOZD Žičnice Kranjska gora, objavlja prosta dela in naloge

STRUGARJA

Pogoj:
– končana poklicna kovinarska šola strugarske smeri,
– dve leti delovnih izkušenj,
– delovno razmerje se sklepa za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Pismene prijave pošljite v roku 15 dni od dneva objave na naslov HTDO Gorenjka, Jesenice, TOZD Žičnica Kranjska gora, Borovška 107, Odbor za medsebojna razmerja.

Kandidati bodo pismeno obveščeni v 30 dneh po izbiri.

IZOLIRKA

IZOLIRKA
Jesenice
razpisuje prosta dela in naloge

1. **ELEKTRIKARJA**
za vzdrževanje elektro naprav II.

Pogoj:
– KV elektrikar,
– odslužen vojaški rok.
– poiskusni rok 3 mesece

Kandidati naj prošnje z dokazili o izobrazbi pošljejo na naslov Izolirka, TOZD Jesenice, 64270 Jesenice, z oznako »za DS« v 15 dneh po objavi.

ODEJA ŠKOFJA LOKA

ODEJA
Tovarna prešitih odej
Škofja Loka
Kidričeva 80

Poslovni odbor objavlja prosta dela in naloge

1. **SERVIRANJE V KUHINJI**
2. **PREGLED IN PAKIRANJE IZDELKOV (delo v proizvodnji)**

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:
pod 1.: dokončana osnovna šola
pod 2.: nedokončana osnovna šola

Za objavljena prosta dela in naloge je določeno po no delo, ki traja en mesec. Delovni čas poteka v izmenah.
Pismene prijave sprejema kadrovska služba 15 d objavi oglasa.

VIZ TOZD VZGOJNO VARSTVENA ORGANIZACIJA JESENICE

Komisija za delovna razmerja objavlja naslednja dela in naloge

1. **4 VZGOJITELJIC**
Pogoj: – končana srednja vzgojiteljska šola

2. **2 VARUHINJ**
Pogoji: – končana šola za varuhinje ali končana letka,
– starost najmanj 18 let,
– veselje do dela z otroki, znanje slov jezika

3. **SNAŽILKE**
Pogoj: – končana osemletka

Delovno razmerje se sklepa za določen čas, s polnim d časom, za čas nadomeščanja delavk, ki so na poro dopustu.

4. **SNAŽILKE**
Pogoj: – končana osemletka

Delovno razmerje se sklepa za določen čas s krajšim d časom, za čas nadomeščanje delavke, ki je na poro dopustu.

Rok za prijavo je 15 dni po objavi.

KOGP KRANJ

Delavski svet
KOMUNALNEGA, OBRTNEGA IN GRADB podjetja kranj z n.sol.o.
TOZD GRADNJE b.o.
Kranj, Primskovo, Ul. Mirka Vadnova 1

na podlagi 130. člena in 147. člena Statuta TOZD objavlja razpis

I. **za imenovanje individualnega poslovodnega orga za mandatno dobo štiri leta**

VODJE TOZD GRADNJE

Za opravljanje teh del in nalog zahtevamo, da ima poleg v zakonu določenih pogojev še naslednje pogoje:
– da ima višjo šolsko izobrazbo gradbene smeri in najmanj delovnih izkušenj na odgovornih delih in nalogah ali
– srednješolsko izobrazbo gradbene smeri (gradbeni tehnik) te delovnih izkušenj na odgovornih delih in nalogah,
– da ima organizacijske sposobnosti in je moralno politično č čen

Kandidati za vodjo TOZD Gradnje naj vložijo pismeno p življenjepisom in dokazili o strokovnosti in izpolnjeva gih zahtevanih pogojev v roku 15 dni od dneva objave na KOGP Kranj, Mirka Vadnova 1, s pripisom »Razpisna k za vodjo TOZD Gradnje«.

II. **za imenovanje delavca s posebnimi pooblastili vornostjo za mandatno dobo štiri leta**

TEHNIČNEGA VODJE TOZD GRADNJE

Za opravljanje teh del in nalog zahtevamo, da ima poleg v zakonu določenih pogojev še naslednje pogoje:
– da ima višjo šolsko izobrazbo gradbene smeri z opravljen kovnim izpitom in najmanj tri leta delovnih izkušenj v st
– da ima srednješolsko izobrazbo gradbene smeri z opravljen kovnim izpitom in pet let delovnih izkušenj v stroki,
– da ima organizacijske sposobnosti in moralno politične vrlin

Kandidati za tehničnega vodjo TOZD Gradnje naj vložij no prijavo z življenjepisom in dokazili o strokovnosti i njevanju drugih zahtevanih pogojev v roku 15 dni od objave na naslov KOGP Kranj, Mirka Vadnova 1, s p »Razpisna komisija za tehničnega vodja TOZD Gradnje«.

Vse prijavljene kandidate bomo o izbiri pismeno obves dneh po končanem zbiranju ponudb.

20.000 naročnik 20.000 naročnik 20.000

Spoštovani naročnik

Naša akcija za pridobitev 20.000 naročnika Glas teče. kljub temu, da smo pričakovali večji odziv. Verjetno so vas počitnice in lepa zima ali drugi posli preveč zaposlili in zato se za sodelovanje niste mogli zavzeti. Ponovno vas vabimo, da nam priskočite v pomoč, pokažite naš časopis oziroma vaš časopis Glas svojim bližnjim, povejte jim kakšen je, kaj prinaša. Za vaše sodelovanje smo pripravili nekaj lepih nagrad, vaš prijatelj, sosed, ali sorodnik, ki jih boste pridobili za naročnike, vam bodo hvaležni, ker jim bo časopis prihajal na dom in prinašal zanimivo branje in še kaj. Kot naročniki bodo lahko koristili tudi nekaj ugodnosti:

— nižja cena časopisa (za 1. polletje le 250,— din)
— popust pri oglasih (20 — 25 %)
— možnost za brezplačen izlet in še druge ugodnosti

NAGRADA ZA SODELOVANJE

1. za vsakega novo pridobljenega naročnika boste prejeli nagrado v višini 50,— din
2. za 5 novih naročnikov si pridobite pravico še do dodatne nagrade, značko Glas in po izbiri majico z Glasovim odtisom ali toaletno torbico
3. za 10 novih naročnikov pa še dodatno pravico do udeležbe na enodnevnem izletu Glasa za dve osebi.

Tudi dvajsettisočemu naročniku smo namenili nagrado: komplet značk, majico in enodnevni izlet.

Še kratko navodilo:

— za vse pridobljene naročnike napišite poln naslov in pošljite po pošti na naš naslov ČP Glas Kranj, Moše Pijadeja 1

Vsebuje naj:

Priimek in ime: .....

poln naslov: .....

Ne pozabite pripisati vašega naslova in sporočilo kje in kako vam nagrado izročimo.

naročnik 20.000 naročnik 20.000 naročnik 20.000 naročnik

NESREČE

VTO PEŠAKINJO

Škofja Loka — Na Kidričevi sti se je v petek, 30. januarja, ob .25 pripetila prometna nezgoda. oznik osebnega avtomobila Rado šenina (roj. 1956) iz Sv. Duha je zil proti železniški postaji. V isto er pa je po desni strani ceste šla arija Dizdarevič (roj. 1955) iz kofje Loke; avtomobil jo je zadel, r je voznik ni mogel obvoziti, saj prav tedaj iz nasprotne smeri peljal nek avtomobil. Voznik šenina je sicer zaviral in se umi- v desno, vendar je Dizdarevičezadel, da je padla in so jo zaradi škodb prepeljali v Klinični center.

OPIL PRED AVTOBUS

Naklo — V soboto, 31. januarja, 19.25 se je na magistralni cesti pri stilni Marinšek pripetila huda ometna nezgoda. Voznik avtobusa to Grujo (roj. 1942) iz Škofje ke je vozil od Podtabora proti anju. Na neosvetljenem delu te kakih 11 metrov od prehoda za ice je zadel Husnija Deljanina j. 1947) iz Kranja, ki je pritekel cesto z leve strani. Avtobus je er zaviral, vendar pa trčenja ni gel preprečiti. Hudo ranjenega ica so prepeljali v jeseniško lnišnico, kjer je čez nekaj ur umrl.

ADEL PEŠCA

Jesenice — V križišču Titove in avčarjeve ceste se je v soboto, januarja, pripetila prometna zgoda zaradi izsiljevanja prednosti. Voznik osebnega avtomobila alter Potokar (roj. 1959) iz erknice je v križišču nameraval viti v levo na Tavčarjevo cesto, i tem pa je trčil v Franca Šolar- (roj. 1929) z Jesenic, ki je prav daj prečkal cesto po prehodu za šce. Ranjenega Šolarja so prepeali v bolnišnico.

OLEDENELA CESTA

Škofja Loka — V soboto, 31. jaarja, nekaj po 16. uri se je na gionalni cesti v bližini naselja Gošič pripetila prometna nezgoda. oznik osebnega avtomobila Franc ant (roj. 1943) iz Škofje Loke je zil od Jeprce proti Škofji Loki. V dvozu ceste pod železnico ga je na ledenelem vozišču zaneslo v desno, nato v levo, kjer je trčil v tonski jašek. V nesreči je bila lažje njena sopotnica Ivanka Rant, ki jo prepeljali v Klinični center. kode na vozilu je za 15.000 din.

L. M.

Z avtom pod led

Bled — V soboto, 31. januarja, oli 17. ure je v blejskem jezeru tonil osebni avtomobil znamke faromeo, last Mirka Pogačnika iz . Gorij. Voznik Pogačnik se je upaj s sopotnikom vozil po zaledeli površini jezera, čeprav so ga lavci oddelka milice Bled poprej ozorili, da vožnja ni varna. Ko je peljal na nepoledeneli del, je avtobil zdrsnil pod led. Voznik in sopotnik sta se rešila, mokra sicer, na trdna tla pa so jima pomagali bližnji drsalci. Avtomobila še niso dvignili iz jezera.

Smrtna nezgoda na Vitrancu

Kranjska gora — V četrtek, 29. januarja, okoli 12.30 sta se pod vrhom Vitranca nad smučiščem št. 2 huje poškodovala Blaž Mali, star 11 let, in Boštjan, star 16 let. Brata sta se skupaj s prijatelji odpeljala s sedežnico na vrh Vitranca, nato pa so se peš spuščali po ledeni strmini, po kateri ni dovoljeno smučati, saj je pobočje za kaj takega prenevarno. Na trdem snegu je najprej spodrsnilo Boštjanu, zatem pa še Blažu, ki se je kotalil kakih 25 metrov, nato pa je trčil v drevo. Oba ponesrečena so gorski reševalci iz Kranjske gore spravili v dolino, od tu pa v jeseniško bolnišnico; vendar pa je Blaž Mali že med prevozom v bolnišnico umrl.

Okvara stroja zanetila požar

Bled — V sredo, 28. januarja, popoldne je zaradi okvare brusilnega stroja prišlo do požara v proizvodni hali LIP Bled. Pred tem so stroj popravljali, ko pa so ga ponovno vključili, je nastalo iskrenje, zaradi tega pa se je vnel lesni prah v stroju. Domnevajo, da je po vključitvi brusilnega stroja nastala še druga okvara. Škode zaradi okvare in požara je za okoli 25.000 din. Ogenj so pogasili delavci z gasilnimi aparati.

Ogenj na podstrešju

Cerklje — V soboto, 31. januarja, okoli 9.30 je začelo goreti v hiši last Vino-Jug Djevdjelija. Hišo so popravljali in preurejali v lokal za rodajo pijač. Zaradi mraza so delavci KOGP Kranj kurili v krušni peči, nazadnje pa so zakurili 30. januarja. Pri kurjenju — na ogenj so nalagali odpadle avtomobilske gume — se je močno segrel prostor za sušenje mesnih izdelkov, mimo katerega vodi dimnik; vnel se je prečni tram na stropu sušilnega prostora, od tu pa se je ogenj razširil v podstrešje in dva spodnja prostora. Pogorel je del ostrešja ter stropi v dveh spodnjih prostorih. Ogenj so pogasili kranjski gasilci. Škode je za okoli 400.000 din.

Ogenj v kozolcu

Dražgoše — V nedeljo, 1. februarja, ob 16.30 je zagorel kozolec dvojnik, last Amalije Šmid. V kozolcu je bilo seno, ki ga je — vsaj tako predvidevajo — nekdo moral zažgati. Ogenj so skušali omejiti prostovoljni gasilci z Rudna z ročnimi gasilnimi aparati, saj v bližini ni vode. ogenj je uničil ostrešje kozolca, pa tudi seno je pogorelo. Škode je za okoli 30.000 din.

MALI OGLASI

telefon 23-341

PRODAM

Prodam gradbeni trofazni — dvotarifni ŠTEVEC z vsemi priključki in 51 m KABLA. Kuraltova 4, Šenčur 511

Prodam PRAŠIČA za zakol. Okroglo 6, Naklo 656

Prodam več PRAŠIČEV primernih za rejo, težkih od 20 do 40 kg. Stanonik, Log 9, Škofja Loka 727

Sprejemam naročila za JARKICE hiseks, odlične, rjave, nesnice. Lahko naročite pismeno. Ivan Oman, Zminec 12, Škofja Loka 728

SVEŽA DOMAČA JAJCA, vsak dan. Visoko 41, Šenčur (Zormanov mlin) 731

Prodam »VERK«, premera 100 za venecianko in ELEKTROMOTOR, 15 KM, 900 obratov. Naslov v oglasnem oddelku. 815

Prodam RADIO HSR 48, gramofon ELAC in kolutni MAGNETOFON unita. Kožuh Anton, Vrečkova 5, Planina 816

Prodam težko KRAVO, ki bo v kratkem teletila. Noč, Selo 27, Žirovnica 817

Prodam KRAVO frizijko, ki bo marca teletila. Polajnar Franc, Potoče 11, Preddvor 818

Prodam en teden rabljen HLADILNIK, v garanciji in TELEVIZOR gorenje. Kostadinovski Branko, Delavska 19, Kranj — dopoldan 819

Prodam OBREZOVALKO furnirja z REZKARJEM. Podjed Jože, Britof 116, Kranj 820

Prodam dva 7 tednov stara PUJSKA. Mežnarec, Selo 22, Žirovnica 821

Prodam eno leto starega ŽREBETA. Zg. Bela 18, Preddvor 822

Po ugodni ceni prodam jalovo KRAVO. Ribno 27, Bled 823

Prodam PRAŠIČA za zakol. Gašperšič, Šenčur, Pipanova 58 824

Prodam 160 kg težkega PRAŠIČA. Naklo 39 825

Prodam ZAJCE in ZAJKLE. Luže 32, Šenčur 826

Prodam 5 tednov staro TELIČKO za rejo. Mošnje, 7, Radovljica 827

Prodam 6 tednov staro TELIČKO. Lahovče 12, Cerklje 828

Prodam jalovo KRAVO. Kalan, Zg. Besnica 74 829

Prodam MOTOKULTIVATOR pasquali 914, FREZO, PRIKOLICO s pogonom in stabilen MOTOR colorni. Mlakar Franc, Dobračeva 57, Žiri 830

Ugodno prodam dva FOTELJA, MIZO, jogi POSTELJO, trajnožarečo PEČ EMO. Gunde Milan, Bled, Prešernova 10. Ogled od 8. do 14. ure 831

Ljubiteljem živali oddamo majhno prijazno PSIČKO in MUCKO. Telefon 064-23-838 832

Prodam KRAVO s prvim teletom. Pokopališka 4, Kranj 833

Prodam približno 20 kg težke PRAŠIČKE. Kranjc Ludvik, Ljubno 60, Podnart 670

Prodam domač »ŠPEH«. Praprotna polica 10, Cerklje 850

Prodam mlado KRAVO, ki bo konec februarja drugič teletila. Globoko 8, Radovljica 851

Prodam novo PEČ za centralno ogrevanje. Kličite: tel. 25-751 od 18. ure dalje 852

KUPIM

Kupim rabljen betonski MEŠALEC in 2 kub. m smrekovih DESK-COLARIC, lahko tudi rabljene. Jeraj Franc, Jelenčeva 31, Kranj, tel. 21-751 678

Kupim javorjeve, lipove, hrušove, češnjeve, bukove in jesenove DESKE ali HLODE. Umetna obrt VIŠNAR, Jesenice, Murova 6 680

VOZILA

Prodam ZASTAVO 750 S, letnik 1977, registrirano do avtusta 1981. Mohorič, Žiganja vas 59, Tržič 690

Kupim rabljen MOTOR za škodo 110 L in KAROSERIJO za zastavo 101. Žos Tone, Čadovlje 11, Tržič 834

Prodam ZASTAVO de lux, malo karambolirano, letnik 1975. Naslov v oglasnem odelku 835

Prodam avto CITROEN — žabo GA, novo, po stari ceni, ki je veljala do 29. 12. 1980. Čadež Franc, Delnice 7, Poljane nad Škofjo Loko 836

Prodam ZASTAVO 1300, letnik 1970. Hraše 25, Lesce 837

Prodam BMW 1602, letnik 1967, motor obnovljen, cena 5,5 SM. Telefon 25-111 838

Prodam CIMOS CITROEN super GS 1.3, star eno leto. Informacije po tel. 24-505 839

Po ugodni ceni prodam FIAT 850, starejši letnik, v odličnem stanju. Ogled na domu. Informacije po tel. 74-911 popoldan 840

Prodam R-10, letnik 1966, z vgrajenim motorjem letnik 1971, v voznem stanju, cena 18.000 din. Krčelj Vlado, C. talcev 7, Koroška Bela — Jesenice 841

Prodam 125 PZ, letnik 74. Prva registracija 1976. V račun vzamem tudi Z 750. Celar Jože, Strahinj 97.

Prodam NSU PRINZ 1200, registriran do avgusta 1981. Naklo 49 853

STANOVANJA

Oddam SOBO v centru Kranja, za delno pomoč v hiši. Informacije popoldan po tel. 061-20-887 842

POSESTI

Kupim zazidljivo PARCELO ali starejšo HIŠO v Kranju. Plačam v devizah. Pauković Rajko, Zasavska 10, Kranj 843

Prodam STARO HIŠO z gospodarskim poslopjem in nekaj zemlje, kot posestvo na Bledu poleg jezera. Naslov v oglasnem oddelku. 844

OBVESTILA

ČISTIM talne obloge. Zupan Erika, Tomšičeva 40, Kranj, tel. 25-242 — Jelovčan 10916

Kvalitetno izvajam MONTAŽO centralnega ogrevanja. Zakotnik Brane, Kropa 3 845

IZGUBLJENO

Na Partizanski c. v Kranju sem izgubila žensko ROČNO URO, ki mi je drag spomin. Pošteni najditelj naj se javi po tel. 24-851 (nagrada) 846

OSTALO

MATEMATIKO inštruiram, za vse šole. Telefon 27-329 847

Iščem žensko za pomoč dvema starejšima osebama 3× tedensko, v centru Kranja. Telefon 24-937 ali naslov v oglasnem oddelku 848

Za sezonsko delo iščem primernega upokojenca, ki je vajen dela v gozdu; čebelarjem nudim dober prostor za pašo čebel. Šifra: Ugoden — dogovor 849

Izdaja ČP Glas, Kranj, Stavek TK Gorenjski tisk Kranj, tisk: ZP Ljudska pravica, Ljubljana. Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Moše Pijadeja 1. — Tekoči račun pri SDK v Kranju: številka 51500-603-31999 — Telefoni: n. c. 23-341, glavni urednik, odgovorni urednik in uprava 21-835, redakcija 21-860, komercialo — propaganda, naročnina, mali oglasi in računovodstvo 23-341.
Individualna polletna naročina 250,— din, za inozemstvo preračunamo v valuto vključno s poštnino.
Oproščeno prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

V 84. letu starosti nas je zapustila draga mama, stara mama, sestra in teta

IVANA ČESEN

Cajhnova mama iz Leš

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste jo spremili na zadnji poti, darovali cvetje in izrekli sožalje ter vsem, ki ste nam pomagali v času bolezni. Zahvalo pa smo dolžni tudi pevcem, g. župniku za opravljeni pogrebni obred ter govornikoma za poslovilne besede.

Žalujoči: hčerki Milka in Ivanka z družinama, sestra Angela in drugo sorodstvo

Leše, 25. januarja 1981

V globoki žalosti sporočamo, da nas je v 64. letu starosti zapustil naš dobri mož, oče, stari oče, brat

FRANC ČUFAR

Pogreb predragega pokojnika bo v sredo, 4. februarja 1981, ob 15.30 izpred mrliške vežice na leškem pokopališču

Žalujoči: žena Marija, sinova Franci in Tomaž z družino ter drugo sorodstvo

Vsem sorodnikom, prijateljem in sodelavcem sporočamo žalostno vest, da je v 23. letu tragično preminil

ROK SITAR ml.

Na zadnjo pot ga bomo pospremili iz hiše žalosti — Sp. Otok št. 3, v sredo, 4. februarja 1981, ob 16. uri na pokopališče v Mošnjah

Žalujoči: mama, oče, brat, nečakinja Anka in vsi, ki so ga imeli radi!

Spodnji Otok, 1. februarja 1981

XI. srečanje turističnih delavcev Gorenjske

Turistična društva bogatijo ponudbo

V 200 turističnih društvih Slovenije deluje 50.000 amaterskih delavcev, ki s svojim prizadevnim delom pestrijo in bogatijo turistično ponudbo — Priprave na poletno turistično sezono še bolj učinkovite

Tržič — V soboto, 31. januarja, je bilo v Tržiču tradicionalno, XI. srečanje turističnih delavcev Gorenjske. Na dopoldanskem pogovoru so predsedniki in tajniki gorenjskih turističnih društev spregovorili o družbenem dogovoru o razvoju turizma in o družbenem dogovoru o namenski porabi turistične takse, popoldne pa se je slavnostnega srečanja udeležilo okoli 200 gorenjskih turističnih delavcev. V tržiški kinodvorani so turističnemu zboru spregovorili predsednik skupščine gorenjske turistične zveze Zvone Teržan, predsednik skupščine občine Tržič Milan Ogris, predsednik medobčinskega sveta SZDL za Gorenjsko Slavko Osredkar ter predsednik republiškega odbora za gostinstvo in turizem Franc Razdevšek. Srečanja pa so se udeležili tudi predsednik Turistične zveze Slovenije Leopold Krese in družbenopolitični delavci Gorenjske.

Milan Ogris je opozoril na premajhno gostinsko in turistično ponudbo Tržiča, kjer je nekdaj izredno aktivno turistično društvo prenehalo delovati in se tako pojavlja vrsta težav v nadaljnjem turističnem razvoju občine. Najbolj pomembne turistične akcije so se osamosvojile ali pa povsem zamrle, zamrla je zasebna turistična ponudba, čeprav ima Tržič izredne možnosti za turistični razvoj. Prav zato si v okviru občinske skupščine prizadevajo, da bi turistično društvo spet postavili na noge, ob ustrezni materialni in kadrovski podpori, oživili kmečki turizem in poskrbeli za vse druge oblike turistične ponudbe. Prav minuli turistični zbor naj bi bil pobuda za ponovno turistično dejavnost v tej mali, a turistično nedvomno privlačni občini.

Slavko Osredkar je dejal, da v okviru Socialistične zveze delovnega ljudstva tudi turistična društva predstavljajo pomembno obliko interesnega združenja ljudi. V turističnih društvih, ki s svojo dejavnostjo bogatijo in pestrijo turistično ponudbo, prevladuje še vedno veliko dobre volje in prizadevanja amaterjev, da bi v turizmu dosegli kar najboljše rezultate. Socialistična zveza pa si bo še nadalje prizadevala za učinkovito delo turističnih društev, za ustanavljanje teh društev in za njihovo demokratično povezovanje. Turistični zbor v Tržiču pa je izraz hotenja vseh turističnih delavcev Gorenjske, da se oživi turistična dejavnost tudi v tržiški občini.

Franc Razdevšek je opredelil vlogo turističnih društev kot pomembnih tvorcev in soustvarjalcev turistične ponudbe, saj s svojim delom budijo turistično misel in povezujejo kar najširši krog ljudi. Turistična zveza Slovenije ima zdaj že 50.000 članov v 200 turističnih društvih, ki lahko ogromno prispevajo k nadaljnjemu razvoju turizma. V zadnjih petih letih smo bili Slovenci kaj skromni v turističnih naložbah, saj nam je uspelo ponuditi le 7.000 novih postelj, upadal nam je predvsem tujski turizem, čeprav smo lani sicer zabeležili 4 odstotni porast tujih nočitev. Predvsem potrošnja gostov pri nas je silno skromna in še vedno ne znamo ponuditi kaj več kot postelje in žlice. Zato naj bi v Sloveniji v naslednjih petih letih poskrbeli za 15.000 novih ležišč in združili ter obogatili turistično ponudbo, tudi s hitrejšim razvojem kmečkega turizma, na Gorenjskem pa še posebej z znatno boljšo ponudbo smučarskih centrov. Letos je odšlo preko meja še več smučarjev kot lani, po drugi strani pa v Kranjski gori že od leta 1972 niso postavili nobene nove žičnice, čeprav je od tedaj smučarjev znatno več. Turistični delavci naj bi se prav v teh mesecih znatno bolje in učinkoviteje začeli pripravljati na novo turistično poletno sezono, privabili goste in jih znali tudi obdržati.

Na srečanju so pripravili tudi kviz turističnih podmladkov o poznavanju Tržiča in okolice ter prisluhnili izbranemu kulturnemu programu, ki so ga pripravili tržiški kulturni delavci.

D. Sedej

Opuščena rateška črpalka — *Lansko jesen so prenehali prodajati naftne derivate na bencinskem servisu Petrola v Ratečah. Na črpalko, ki vso zimo sameva prekrita s snegom, se zateka le divjačina ob slabem vremenu. Domačini se upravičeno sprašujejo, zakaj je tako! Odgovornim predlagajo, naj bi tod vendarle prodajali bencin in tudi nafto, saj je v vasi razen avtomobilov veliko traktorjev in drugih kmetijskih strojev, na končni avtobusni postaji pa se prav tako vsak dan ustavi precej avtobusov. (A. K.) — Foto: A. Kerštan*

Bohinj — *Gostje, ki se v teh zimskih dneh mudijo v Bohinju, dovolj možnosti za rekreacijo. Bohinjsko jezero je že nekaj zamrznjeno in tako izredno privlačno za mlade in starejše drsalce. Turistično društvo Bohinj-jezero pa je minulo nedeljo poskrbelo tudi za živahno tekmovalno rekreacijo, saj je organiziralo tekmovanje v sankanju ter drsanju na jezeru. Če so gostje prikrajšani za dobro Vogel z žičnico, imajo obilo možnosti, da se zabavajo na debelem skorji bohinjskega jezera. — Foto: D. Sedej*

Napake pri miniranju

Tehnični vodja Janez Lušina z Geološkega voda osumljen, da se ni ravnal po tehničnih vilih pri miniranju gradbene jame na Plan Materialna škoda na objektih in avtomob ogrožena varnost ljudi

Kranj — Uprava za notranje zadeve Kranj je ovadila kranjskemu temeljnemu tožilstvu Janeza Lušino (roj. 1949), rudarskega tehnika iz Ljubljane, zaposlenega pri Geološkem zavodu Ljubljana kot operativni tehnični vodja. Osumljen je kaznivega dejanja povzročitve splošne nevarnosti, ker kot odgovorna oseba ni ravnal v skladu s predpisi in tehničnimi pravili o varnostnih ukrepih pri miniranju; v nasprotju s predpisi — minsko polje ni bilo pravilno zavarovano — je izvršil miniranje 26. decembra 1980 na gradbišču prizidka za Dom upokojencev na Planini. Zaradi tega je prišlo do razmeta materiala na sosednje stanovanjske objekte v Vrečkovi ulici, na ulici Gorenjskega odreda in Gubčevi, poškodovanih je bilo tudi sedem osebnih avtomobilov, ranjena pa je bila tudi ena občanka.

V začetku decembra, točneje 3. decembra, lani, je bilo izdano gradbeno dovoljenje za pripravljalna dela, ki naj ugotove kvaliteto nosilnih tal. Delavci SGP Gradbinca so naleteli na trd kamniti teren, ki se ga z mehanizacijo ni dalo odstraniti. Vodstvo gradbišča je sicer poskušalo z miniranjem, kasneje pa so raje poklicali Geološki zavod, da bi njihovi delavci navrtali in zaminirali konglomerat v gradbeni jami. 23. decembra lani je ekipa začela vrtati od 2,5 m do 4,5 metra globoke vrtine, tako bilo 180 na 200 kvadratn 26. decembra so pripeljali Janez Lušina pa je kot oseba in operativni vod koliko eksploziva in v kat Delavci so napolnili vrtin 450 kg amonala. Vrtine vali z balami sena, čez kovinsko mrežo, na kate pa so položili že stare av gume. Okolje so zastra znaku s sireno je Lušin eksploziv. Zaščita pa na mestih ni bila primerna je nastalo na stanovan jektih in opremi v st avtomobilih, ranjena pa občanka. Po pravilniku kovinska mreža imela odprtine — 6 cm, reža, ki rabili v gradbeni jami, odprtine 10 krat 25 cm UNZ so tudi ugotovili, veliko miniranje bi mor stavljen projekt za izve gosto naseljenem območju vodja Lušina pa tega ni na tako ni uporabil kot odgov pravega materiala za tudi ni pred polaganjem pregledal terena, da bi sestavo tal ter temu nato količino razstreliva v vrtinah. Ker se ni ravnal nih pravilih o varstvenih skladu z zakonom o rud nastala materialna škoda pa je bila tudi varnost ljudi

Ne le voznik, tudi pešec naj bo odgovoren

Vozniki z velikim zanimanjem pričakujejo nov zakon o prometu, ki ne bo obvezoval samo njih, temveč tudi pešce — Za večjo varnost več strokovne prometne vzgoje v vrtce in šole — Še vedno premalo razumevanja za težave voznikov — Najzaslužnejši vozniki nagrajeni

Kranj — V petek, 30. januarja, so se na svojem rednem letnem občnem zboru zbrali člani Združenja šoferjev in avtomehanikov Kranj. Tristo članov in okrog petdeset upokojencev že šteje zdaj njihovo združenje. Svoje prostore so si pridobili v lanskem letu in sedaj so pri delu veliko bolj aktivni. Pa vendar njihov predsednik, Albin Zevnik, ugotavlja, da bi se lahko pogosteje srečevali v njihovih prostorih in se pogovorili o vseh problemih, ki jih tarejo pri njihovem delu.

Vozniški je eden najtežjih poklicev danes pri nas, saj je voznik vsak trenutek izpostavljen življenjski nevarnosti. Zato tudi beže iz svojih poklicev: 42.000 je v Sloveniji evidentiranih poklicnih voznikov, in 20.000 avtomehanikov, vendar jih je več kot polovica v drugih, lažjih poklicih. Trd je voznikov kruh: nimajo urejene prehrane med delom, ne prenočitev, kamorkoli pridejo so odvisni od gostinskih storitev. Del voznikov že ima priznan beneficiran delovni staž, toda prizadevali si bodo, da ga pridobe tudi za druge voznike. Cesta jih ubija in malo je voznikov, ki opravljajo svoje delo do redne upokojitve. Vse več je med njimi delovnih invalidov, za katere ni poskrbljeno, kot bi moralo biti.

Želе si, da bi bilo na cesti čim manj nesreč. Toda k temu ne morejo pripomoči samo oni, temveč prav vsi udeleženci v prometu. Predvsem pešci. Nov prometni zakon, ki je bil že sprejet pred Novim letom in bo stopil v veljavo s 1. majem, prinaša kup novosti. Tudi bolj strog bo. Za boljše razumevanje bodo organizirana posebna predavanja za voznike in kranjsko združenje šoferjev in avtomehanikov se je že dogovarjalo z vsemi delovnimi organizacijami, ki zaposlujejo voznike, da bi knjižico z novim zakonom dobil vsak voznik. Poudarili pa so tudi, da bi morala javna občila, dati več poudarka prometni vzgoji. Z večjo akcijo bi morali tudi v vrtce, šole, kajti dovolj zgodaj moramo pripraviti otroka, da bo kos razmeram na cesti. Danes ugotavljajo, da je ta vzgoja dostikrat premalo strokovna.

Letno članarino so povišali od 150 na 200 dinarjev, za upokojence pa so od simbolične članarine prešli na 100 dinarjev, tako da bodo ti dobivali tudi Prometni vestnik.

Najzaslužnejši vozniki in avtomehaniki so na občnem zboru dobili tudi posebna priznanja. Tako sta 2 voznika dobila znački za 10 let članstva. 30 za 20 let članstva, 28 za 25 let članstva, 48 voznikov je dobilo značke s srebrnim vencem, 60 značk z zlatim vencem, 5 jih je dobilo plaketo tovarištva II. stopnje, 3 pa plaketo tovarištva I. stopnje. 11 jih je bilo nagrajenih s plaketo s srebrnim vencem, 4 pa s plaketo z zlatim vencem. Dva dolgoletna voznika Draga Kumpa in Vinka Mravljeta so sprejeli v častno članstvo. Bronasti plaketi Borisa Kidriča sta za dolgoletno delo v združevanju prejela Janko Fajfar in Vinko Mravlja.

D. Dolenc

Za dolgoletno delo pri združenju šoferjev in avtomehanikov v Kranju je bil voznik Vinko Mravlje nagrajen s plaketo Borisa Kidriča, obenem pa tudi sprejet za častnega člana združenja. — Foto: D. Dolenc

Peter Jurkovič

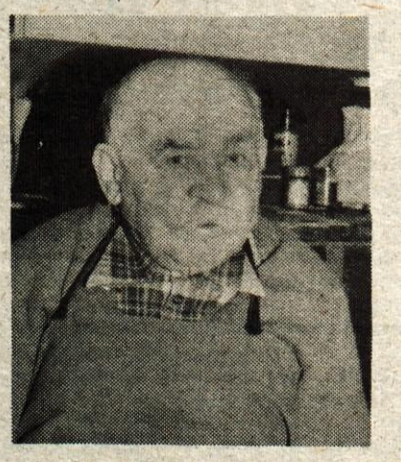

Rojen med dobrimi, ljudmi, trboveljskimi ni maral po stopinjah očetov. Čevlje je hotel

Naredil jih je sto, Kdo bi vedel?

Po prvi vojni ga je za Tržič. Krepkega, posta fanta v najboljših letih.

Košati avstroogrski spominjajo na mlade osiveli so.

Zrasel se je z m ljudmi in njihovimi nav Vzljubil jih je vse skupaj.

V devetinosemdeset gre.

Bil je pomočnik pri dveh tržiških mojstrih, preden se je osam jil. Pred drugo vojno.

Delavnica zdaj sameva. Že deseto leto.

Ure, dneve, mesece je preždel na svojem stolčku, urezoval usnje, vlekel dreto in zabijal lesene »žeblje«.

Njegovi prsti so otrpli od dela.

Zaslužek ni bil bog ve kaj. Toliko, da je preživel družino in

Zdaj mu ni treba več. Pokojnino ima.

Njegovi čevlji so trajali. Ljudje so jih radi kupovali. Celo v ljano, Zagreb in druga velika mesta jih je pošiljal.

Danes so čevlji dobri samo za oko.

Rad je delal. Nikoli mu ni bilo pretežko. Izbral je pravi

Tudi sin je čevljar.

Veliko je hodil. Dve, tri, pet ur. Pri hoji se je razgibal, Še vedno hodi. Vsako popoldne. Do Pristave ali Križev in nazaj.

Da bi še dolgo!

H. Jelovč